

CIJFERS OVER SAMENWERKING 20

GEZONDHEIDSCENTRA PER 1 JANUARI 1992

J.B. Pool
Januari 1993

Interviews: J. Hoekstra

 NIVEL
bibliotheek
drieharingstraat 6
postbus 1568
3500 bn utrecht
telefoon: 030 319946

Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg
NIVEL
Postbus 1568 3500 BN Utrecht - Telefoon: 030 - 319946

De publikatierreeks 'Cijfers over Samenwerking' verzorgt jaarlijks een overzicht van de meest recente gegevens uit het NIVEL-registratiesysteem van gezondheidscentra en home-teams. Daarnaast doen rapporten in de serie 'Studies naar Samenwerking' verslag van onderzoek naar bepaalde aspecten van samenwerking in de eerstelijnsgezondheidszorg.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG
Pool, J.B.

Gezondheidscentra per 1 januari 1992/J.B. Pool; interviews J. Hoekstra. -
Utrecht: Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheids-
zorg (NIVEL). - (Cijfers over Samenwerking; 20)
ISBN 90-6905-215-6
ISSN 0926-5910
Trefw.: gezondheidscentra, statistiek, samenwerking, Nederland

TEN GELEIDE

Voor U ligt het rapport 'Gezondheidscentra per 1 januari 1992' dat statistische basisgegevens omvat van gezondheidscentra.

Het themagebied Registratie en Onderzoek Samenwerkingsverbanden (ROS) beoogt samenwerking tussen verschillende disciplines in de extramurale gezondheidszorg in beeld te brengen. Er bestaan velerlei manieren waarop samenwerking tot stand gebracht kan worden. Dit blijkt onder andere uit de grote diversiteit aan zorgvernieuwingsprojecten. De registratie gezondheidscentra en de registratie home-teams geven een beeld van twee samenwerkingsstructuren.

In dit rapport wordt, evenals in voorgaande rapportages, een beeld gegeven van de gezondheidscentra die door het NIVEL geregistreerd zijn. Hier toe gaan wij allereerst in op de aantallen gezondheidscentra, vervolgens komt de spreiding aan de orde. Dan worden de soorten hulpverlening in gezondheidscentra en het aantal hulpverleners in gezondheidscentra beschreven. Het volgende hoofdstuk betreft het ondersteunend personeel in gezondheidscentra, gevolgd door een hoofdstuk met gegevens over vrij beroep of dienstverband van de hulpverleners. Tot slot gaan wij in op de patiëntenbestanden en de vergelijking van de werkgebieden van de samenwerkende disciplines huisartsgeneeskunde, wijkverpleging, maatschappelijk werk en fysiotherapie.

De gegevens van gezondheidscentra konden worden verzameld dankzij de bereidwillige medewerking van contactpersonen in gezondheidscentra aan telefonische interviews.

In dit rapport zijn géén gegevens opgenomen over groepspraktijken. De gegevens over groepspraktijken worden ontleend aan de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Uit deze registratie wordt in aparte rapporten gepubliceerd. In deze rapporten komen de groepspraktijken uitvoerig aan bod.

INHOUD

	pag.
SAMENVATTING	V
1. AANTALLEN GEZONDHEIDSCENTRA	1
2. SPREIDING VAN GEZONDHEIDSCENTRA	3
3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA	7
4. HULPVERLENERS IN GEZONDHEIDSCENTRA	11
4.1. Huisartsen in gezondheidscentra	11
4.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra	12
4.3. Maatschappelijk werkers in gezondheidscentra	13
4.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra	14
4.5. Overige hulpverleners	15
5. ONDERSTEUNEND PERSONEEL IN GEZONDHEIDSCENTRA	19
6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND	21
6.1. Dienstverband van huisartsen in gezondheidscentra en aantal 'dienstverband-centra'	21
6.2. Dienstverband van wijkverpleegkundigen in gezondheids- centra	22
6.3. Dienstverband van maatschappelijk werkers in gezond- centra	23
6.4. Dienstverband van fysiotherapeuten in gezondheidscentra	24
6.5. Dienstverband, vrij beroep overige hulpverleners in ge- zondheidscentra	24
7. PATIËNTENBESTANDEN EN WERKGEBIEDEN	27
7.1. Patiëntenbestanden van huisartsen in gezondheidscentra	27
7.2. Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers	29
7.3. De werkgebieden in gezondheidscentra vergeleken	30
REFERENTIES	39
Bijlage I : Registratiecriteria	
Bijlage II : Overzicht van tabellen en grafieken	
Bijlage III: Overzicht van de personele bezetting per gezond- centrum op 1 januari 1992	

SAMENVATTING

Het aantal gezondheidscentra in Nederland per 1 januari 1992 bedraagt 161, dit is een afname van 0,6%. Sinds de vorige peiling zijn er vier nieuwe gezondheidscentra bijgekomen. Vijf centra verdwenen uit de registratie omdat zij niet meer aan de criteria voldeden. Hiervan bleek één centrum reeds enige jaren onterecht in de registratie te zijn opgenomen. Bij drie centra trok het kruiswerk en/of het maatschappelijk werk zich terug uit het samenwerkingsverband. Bij één centrum werd het samenwerkingsverband opgegeven, terwijl de drie kerndisciplines nog wel in hetzelfde pand zitten.

Gezondheidscentra vormen 3,4% van alle huisartspraktijken in Nederland. Er zijn natuurlijk regionale verschillen in het aanbod van gezondheidscentra. Het meest komen zij voor in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland. In de noordelijke provincies komen gezondheidscentra weinig voor. In Zeeland wordt dit jaar geen gezondheidscentrum geregistreerd.

Gezondheidscentra komen relatief veel voor op het verstedelijkt platteland, in forensengemeenten en in grote steden. Er zijn er relatief weinig te vinden in plattelandsgemeenten.

Ruim tweederde van alle gezondheidscentra zijn in nieuw gebouwde wijken gesitueerd. Hetzij in groeikernen, hetzij in uitbreidingen van steden.

Evenals in de vorige periode kan geconstateerd worden dat de gezondheidscentra ten opzichte van de vorige peiling groter en breder samengesteld zijn. Gemiddeld zijn er 7,0 disciplines vertegenwoordigd in een centrum. In de meeste centra (85,0%) ligt het aantal disciplines tussen vijf en negen.

Naast de drie kerndisciplines, huisarts, wijkverpleging en maatschappelijk werk die per definitie in een centrum vertegenwoordigd zijn, komt fysiotherapie voor in 78,8% van de gezondheidscentra. Verloskunde en ziekenverzorging komt in meer dan de helft van alle gezondheidscentra voor. Nagenoeg alle disciplines komen absoluut en relatief gezien in meer gezondheidscentra voor.

Er zijn 607 huisartsen werkzaam in gezondheidscentra. Dit is 8,8% van het totale aantal werkzame huisartsen in Nederland (inclusief assistent-huisartsen).

Evenals in de voorgaande jaren is ook in de afgelopen periode de gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum gestegen. Opvallend is evenwel dat alleen het gemiddelde aantal huisartsen is toegevoegd. Het gemiddelde aantal wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers bleef gelijk. In totaal werken in gezondheidscentra 2843 hulpverleners; omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen zijn dit er 1896,4. Huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiothera-

peuten vormen 69,2% van alle hulpverleners en 77,1% van het totale aantal volledig bezette arbeidsplaatsen. Opvallend is dat het aandeel van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers afnam. In volledige bezette arbeidsplaatsen zelfs sterker dan in personen.

Naast de hulpverleners werken in gezondheidscentra 1538 personen in ondersteunende functies. De uitbreiding van het aantal ondersteunende personeelsleden is in de afgelopen periode sterker gestegen dan het aantal hulpverleners. Dit geldt zowel voor personen als voor de volledig bezette arbeidsplaatsen. Het aantal gezondheidscentra dat een coördinator/directeur heeft is toegenomen met zes tot 76 (47,2%).

Er zijn 68 gezondheidscentra (42,2%) waar één of meer huisartsen in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum (meestal een stichting). Per discipline verschilt het aantal medewerkers dat in dienst van een gezondheidscentrum is sterk. Naast huisartsen (48,6%) zijn vooral apothekers (34,7%) en tandartsen (29,6%) vaak in dienst van een centrum. Bij de overige disciplines is men vaak in dienst van een andere organisatie (instelling voor algemeen maatschappelijk werk, kruisvereniging, instelling voor thuiszorg) of vrij gevestigd.

Bij huisartsen in gezondheidscentra staan ruim één miljoen Nederlanders ingeschreven. Dit is 7% van de Nederlandse bevolking. De gemiddelde praktijkgrootte van een huisarts in een gezondheidscentrum bedraagt (omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen) 2259 personen. Ten opzichte van de vorige peiling is dit een afname van 41 personen.

Het werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra is in 85,1% van alle gezondheidscentra 'wijkgebonden', ofwel geografisch begrensd: een wijk of kleine plaats. In de overige centra woont een belangrijk deel van de patiënten buiten de wijk of verspreid over een groter gebied. Wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten werken in bijna driekwart van de gezondheidscentra wijkgebonden. De werkwijze van deze en andere disciplines is vaak aangepast aan de situatie bij de huisartsen. Waar bijvoorbeeld de huisartsen wijkgebonden werken gebeurt dit in de meeste gevallen ook door de andere disciplines. In 66,5% (107) van alle gezondheidscentra zijn de werkgebieden c.q. doelpopulaties goed op elkaar afgestemd. Dat wil zeggen dat de werkgebieden van tenminste de drie kerndisciplines gelijk zijn of dat de wijkverpleegkundige(n) en maatschappelijk werker(s) huisartspraktijkgebonden werken. In dit laatste geval werken deze disciplines uitsluitend voor de patiënten die bij de huisartsen van het gezondheidscentrum staan ingeschreven.

1. AANTALLEN GEZONDHEIDSCENTRA

In de loop van 1991 zijn er vier gezondheidscentra bijgekomen: deze nieuwe gezondheidscentra zijn in de peiling van 1 januari 1992 geregistreerd. Het betreft gezondheidscentra in Almere ('De Notenkraker'), Den Bosch ('Samen Beter'), Dronten ('Dronten Zuid') en Gouda ('Zilverzorg Goverwelle').

Vijf gezondheidscentra verdwenen uit de registratie; vier omdat zij niet meer aan de registratiecriteria voldeden: Amsterdam ('Bos en Lommer'), Delft ('De Händellaan'), Hellevoetsluis ('De Burgh') en Middelburg ('Dauwendaele'). Daarnaast bleek in Amsterdam het centrum 'Van Lennepkade' ten onrechte als gezondheidcentrum te zijn opgenomen; er wordt wel samengewerkt, maar niet onder één dak. In de overige centra trok de wijkverpleging en/of maatschappelijk werk zich terug uit het samenwerkingsverband. Eénmaal bleven de drie kerndisciplines onder één dak zitten, maar werd het samenwerkingsverband opgeheven.

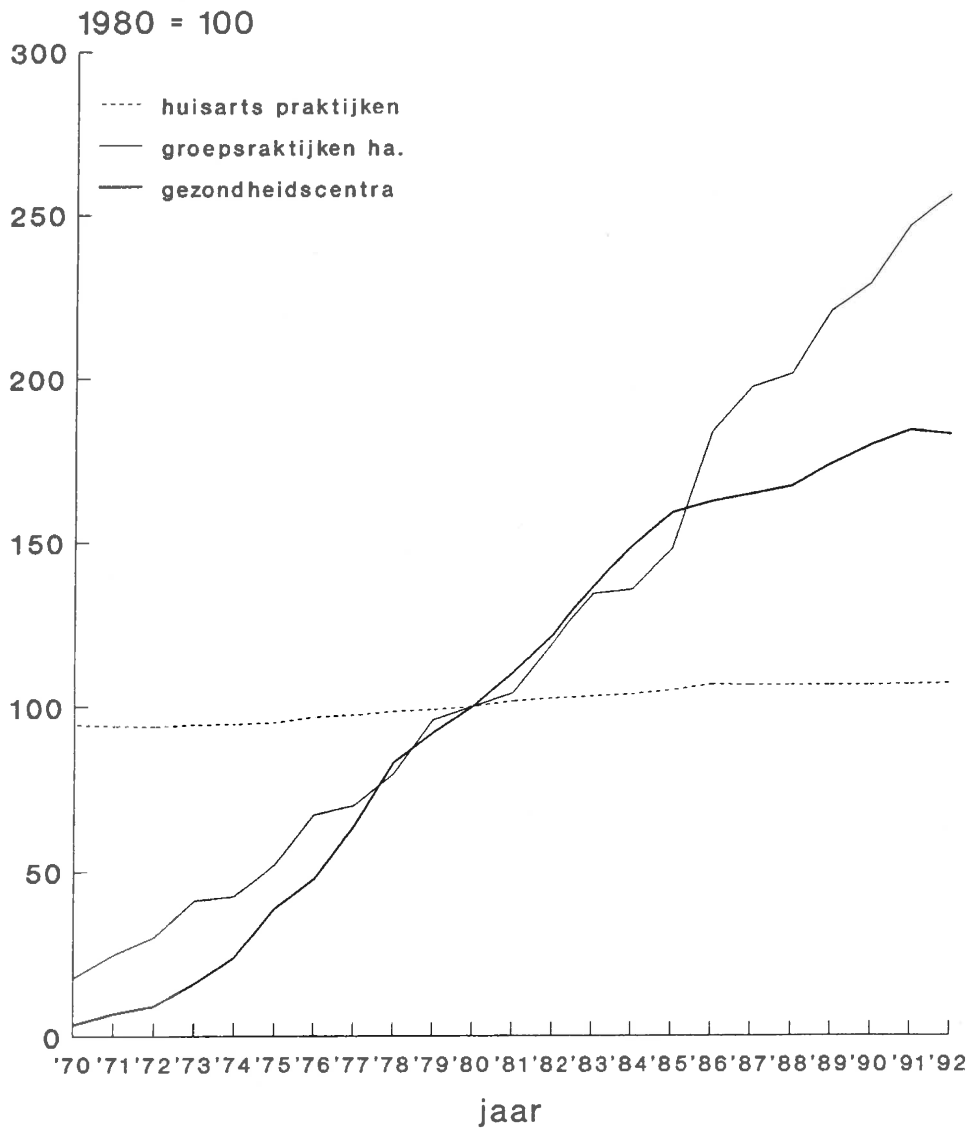
Derhalve daalt het totale aantal gezondheidscentra met één tot 161, dit is een afname van 0,6%. Als wij echter het centrum 'Van Lennepkade' met terugwerkende kracht verwijderen is het aantal centra gelijkgebleven. Bij de vorige peiling constateerden wij reeds dat de groei van het aantal gezondheidscentra de laatste jaren beduidend lager was dan vijf à tien jaar geleden. De huidige 'nulgroei' lijkt te duiden op een voortzetting van het lage groeitempo.

Tabel 1.1.: aantal gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'84	'85	'86	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92
gezondheidscentra	3	8	21	42	73	88	107	131	140	143	145	147	153	158	162	161
index 1980 = 100	3	9	24	48	83	100	122	149	159	163	165	167	174	180	184	183

In figuur 1.1 wordt de op 1980 geïndexeerde groei van gezondheidscentra vergeleken met de groei van de totale aantal huisartspraktijken in Nederland en de groei van het aantal groepspraktijken van huisartsen. Duidelijk is dat de groei van het totale aantal praktijken gering is geweest. Daarmee vergeleken hebben de gezondheidscentra en groepspraktijken een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt, die tot 1985 gelijkloopt. Na 1985 zien wij dat de groei van de groepspraktijken zich lineair blijft ontwikkelen, terwijl de groei van de gezondheidscentra afzakt en in 1991 tot stilstand komt.

Figuur 1.1.: index van de groei van het aantal gezondheidscentra, huis-
artspraktijken en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en
met 1 januari 1992, 1980=100

2. SPREIDING VAN GEZONDHEIDSCENTRA

Achtereenvolgens komt aan de orde de spreiding van de gezondheidscentra over de provincies, naar urbanisatiegraad en situering binnen de vestigingsplaats. Er is een stippenkaart opgenomen, waarop de locatie van elk gezondheidscentrum staat aangegeven.

Tabel 2.1.: aantal gezondheidscentra per provincie absoluut en als percentage van het totale aantal huisartspraktijken per 1 januari 1992

Provincie	aantal	%	als % alle praktijken
Groningen	2	1,2	1,0
Friesland	2	1,2	1,0
Drenthe	4	2,5	2,9
Overijssel	4	2,5	1,3
Flevoland	26	16,1	50,0
Gelderland	8	5,0	1,4
Utrecht	15	9,3	4,9
Noord-Holland	37	23,0	4,6
Zuid-Holland	36	22,0	3,5
Zeeland	-	-	-
Noord-Brabant	15	9,3	2,3
Limburg	12	7,5	3,8
Nederland	161	100,0	3,4

Bijna de helft van het totale aantal gezondheidscentra bevindt zich in de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland. In Flevoland, waar bijna de hele eerste lijn in gezondheidscentra is geconcentreerd, zijn er 26 centra. In de noordelijke provincies zijn weinig gezondheidscentra. In de provincie Zeeland wordt, met het wegvallen van het centrum Dauwendaele in Middelburg, helemaal geen gezondheidscentrum meer geregistreerd.

Gezondheidscentra vormen 3,4% van alle huisartsenpraktijken in Nederland. Er zijn verschillen per provincie. In tabel 2.1. springt natuurlijk Flevoland, waar 50,0% van alle praktijken een gezondheidscentrum is, in het oog. Verder zien wij dat in het noorden en oosten van het land de centra relatief een klein onderdeel van het aanbod aan huisartspraktijken zijn. In Utrecht en Noord-Holland is het aandeel van gezondheidscentra groter, terwijl ook in Limburg het aandeel groter is dan het landelijk gemiddelde.

Deze verdeling wordt geïllustreerd door figuur 2.1. Duidelijk is de concentratie van gezondheidscentra in de (noordelijke) Randstad te zien.

Figuur 2.1.: Gezondheidscentra in Nederland per 1 januari 1992

Tabel 2.2 toont de verdeling van het aantal gezondheidscentra naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats.

Gezondheidscentra komen het meest voor op het verstedelijkt platteland, in forensengemeenten en in de grote steden. In plattelandsgemeenten en kleine steden zijn relatief weinig gezondheidscentra. Het relatieve aandeel van gezondheidscentra in het totale aanbod van huisartspraktijken verschilt op eenzelfde manier. In de grote steden en forensengemeenten is het aandeel van de gezondheidscentra het grootst en in de kleine steden en plattelandsgemeenten het kleinst.

Tabel 2.2.: gezondheidscentra naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats absoluut en als percentage van het totale aantal huisartspraktijken per 1 januari 1992

Urbanisatiegraad	gezondheidscentra		als % van alle huisartspraktijken*
	aantal	%	
Plattelandsgemeenten	7	4,4	1,3
Verstedelijkt platteland	36	22,4	3,4
Forensengemeenten	31	19,3	4,4
Kleine steden	7	4,4	1,3
Middelgrote steden	29	18,0	3,9
Grote steden	51	31,7	3,4
Totaal	161	100,0	3,4

* Gegevens ontleend aan de Registratie van Beroepen in de Eerstelijnsgezondheidszorg van het NIVEL.

Vervolgens staat in tabel 2.3 nog een andere indeling van de gezondheidscentra, namelijk naar situering binnen de vestigingsplaats.

Tabel 2.3.: gezondheidscentra naar situering binnen de vestigingsplaats per 1 januari 1992

Situering binnen de vestigingsplaats	gezondheidscentra	
	aantal	%
nieuwbouw/uitbreiding van steden/stadsgewesten met méér dan 100.000 inwoners	34	21,0
binnensteden/oude (vooroorlogse) wijken van steden met méér dan 100.000 inwoners	20	12,4
nieuwbouw/uitbreiding van 'kleine' steden (minder dan 100.000 inwoners)	31	19,3
oude (vooroorlogse) wijken van 'kleine' steden (minder dan 100.000 inwoners)	33	20,5
groeikernen* (inclusief vroegere groeikernen)	43	26,7
Totaal	161	100,0

* Alkmaar, Almere, Capelle a/d IJssel, Hellevoetsluis, Hoofddorp, Hoorn, Huizen-Blaricum, Lelystad, Nieuwegein, Purmerend, Spijkenisse.

In nieuwbouwwijken en in zogenaamde 'groeikernen' is tweederde van alle gezondheidscentra gesitueerd. In oude wijken en binnensteden komt ruim éénderde van de gezondheidscentra voor. Van de dit jaar niet meer geregistreerde gezondheidscentra lagen er twee in oude wijken van grote steden en drie in nieuwbouwwijken in kleine steden. De nieuw geregistreerde gezondheidscentra lagen in nieuwbouwwijken van kleine steden (2), een oude wijk van een kleinere stad (1) en een groeikern (1). De meeste veranderingen vonden derhalve plaats in nieuwbouwwijken.

3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA

De aanwezigheid van de disciplines huisartsen, wijkverpleging en maatschappelijk werk vormt een criterium waaraan een samenwerkingsverband (onder andere) moet voldoen om als gezondheidscentrum te worden geregistreerd. Naast deze drie kerndisciplines kunnen er nog andere soorten hulpverlening aan een gezondheidscentrum verbonden zijn. Tabel 3.1 geeft een overzicht van het aantal disciplines per gezondheidscentrum.

Tabel 3.1.: aantal disciplines per gezondheidscentrum per 1 januari 1992

Aantal disciplines	verandering t.o.v. peiling 01-01-1991	gezondheidscentra	
		aantal	%
3	- 1	2	1,2
4	- 7	9	5,6
5	- 2	25	15,5
6	- 3	31	19,3
7	- 4	31	19,3
8	+ 7	26	16,1
9	+ 4	24	14,9
10	+ 4	8	5,0
11	+ 1	4	2,5
13	-	1	0,6
Totaal	- 1	161	100,0

Het gemiddelde aantal disciplines dat aanwezig is in gezondheidscentra, ligt wederom iets hoger dan het vorig jaar: gemiddeld per 1 januari 1992 7,0 disciplines, tegenover 6,8 op 1 januari 1991. In slechts twee gezondheidscentra werken uitsluitend de disciplines huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk. Het aantal gezondheidscentra met vier of vijf disciplines is met negen gedaald. Ook het aantal gezondheidscentra met acht of zeven disciplines nam af (-7), terwijl het aantal gezondheidscentra met zes of meer disciplines toenam met 16. Het hoogste aantal geregistreerde disciplines in een gezondheidscentrum is 13. Ondanks deze verschuiving naar een groter aantal disciplines per centrum blijft het zwaartepunt op zes à zeven disciplines liggen.

In de vier nieuw geregistreerde centra zijn overigens vijf of zes disciplines geregistreerd.

Welke disciplines er naast huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk in gezondheidscentra werkzaam zijn en hoe vaak zij voorkomen staat weergegeven in tabel 3.2.

Tabel 3.2.: aanwezigheid van de overige disciplines in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Discipline	gezondheidscentra	
	aantal	%*
Fysiotherapie	127	78,8
Verloskunde	97	60,3
Ziekenverzorging	95	59,0
Farmacie	61	37,9
Gezins/bejaardenverzorging	60	37,3
Tandheelkunde	48	29,8
Diëtetiek	79	49,1
Logopedie	26	16,2
Psychologie	10	6,2
Oefentherapie	9	5,6
Overige**	36	22,4

* Percentage van alle gezondheidscentra (N=161).

** Onder meer schoolgezondheidszorg, sociaal raadsliden, alternatieve genezers, mondhygiënisten.

Fysiotherapie is de meest voorkomende extra discipline, deze discipline is in ruim driekwart van alle gezondheidscentra vertegenwoordigd. Verloskunde en ziekenverzorging komen voor in meer dan de helft van de gezondheidscentra. Daarnaast is diëtetiek in bijna de helft van de gezondheidscentra aanwezig. Deze disciplines worden op enige afstand gevolgd door farmacie en gezins/bejaardenverzorging (37%-38%).

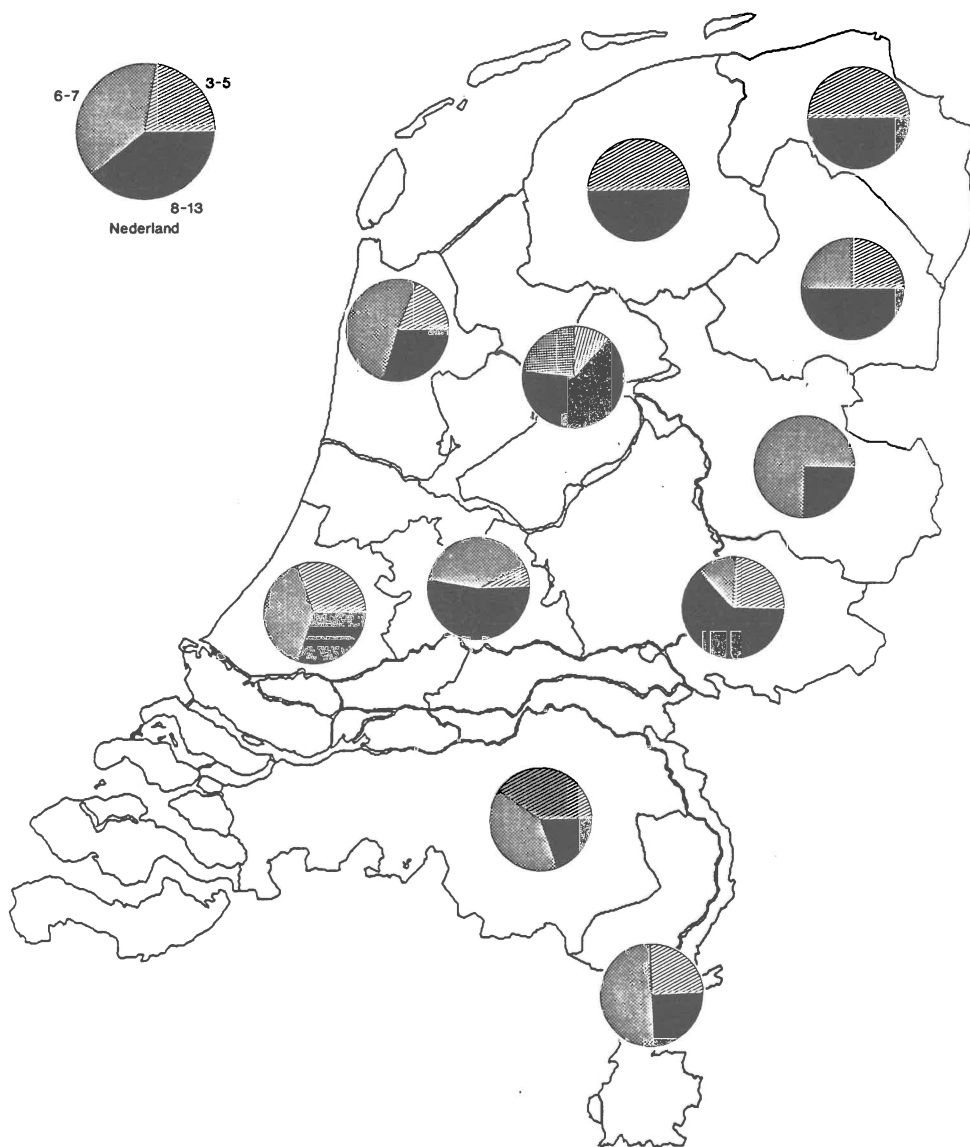
Opmerkelijk is dat alle disciplines, behalve gezins/bejaardenverzorging (-5), ten opzichte van de vorige peiling absoluut en relatief gezien in meer gezondheidscentra voorkomen. Gezins/bejaardenverzorging was bij de vorige peiling nog de discipline die het sterkst was gestegen. Vooral het aantal gezondheidscentra waar diëtetiek en logopedie vertegenwoordigd is nam toe (respectievelijk +21 en +11).

In de nieuw geregistreerde gezondheidscentra zijn fysiotherapie en verloskunde de meest voorkomende overige disciplines.

In figuur 3.1 is per provincie de omvang van de centra weergegeven. Er is onderscheid gemaakt naar centra met minder dan zes disciplines; met zes of zeven disciplines en met meer dan zeven disciplines. Uit de figuur komt naar voren dat centra met meer dan zeven disciplines vooral in de Randstad en Flevoland worden aangetroffen. In de provincies Noord-Brabant en

Limburg zijn in de centra over het algemeen wat minder disciplines vertegenwoordigd.

Figuur 3.1.: gezondheidscentra naar aantal vertegenwoordigde disciplines per provincie op 1 januari 1992

4. HULPVERLENERS IN GEZONDHEIDSCENTRA

In dit hoofdstuk gaan wij in op het aantal hulpverleners in gezondheidscentra in absolute zin en omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen. Allereerst volgen er gegevens over de huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en de fysiotherapeuten. Vermeld wordt het aantal hulpverleners in gezondheidscentra per discipline per peiljaar, vanaf 1970. Tevens wordt weergegeven het aantal hulpverleners van de genoemde vier disciplines per gezondheidscentrum op de peildatum 1 januari 1992. Vervolgens presenteren wij het totale aantal hulpverleners van alle voorkomende disciplines in gezondheidscentra op de peildatum. Hierbij staan ook de gecorrigeerde aantallen in volledig bezette arbeidsplaatsen.

4.1. Huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 4.1.: aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92
aantal huis- artsen	10	28	76	135	242	284	350	425	460	470	485	506	535	562	600	607

De 607 in gezondheidscentra werkzame huisartsen vormen 8,8% van alle in Nederland werkzame huisartsen. Onder deze 607 artsen zijn er 23 die als assistent-huisarts (in dienst van een collega) werkzaam zijn.

Het aantal huisartsen in gezondheidscentra is ten opzichte van de vorige peiling gestegen met 1,2% (+7). Dit is in vergelijking met voorgaande jaren een geringe stijging. Bij de peiling van 1991 bedroeg de stijging nog 6,8% (+38). Wel kunnen wij constateren dat de gezondheidscentra iets groter zijn geworden wat de huisartsen betreft: er is gemiddeld 3,8 huisarts per gezondheidscentrum.

Tabel 4.2.: aantal huisartsen per gezondheidscentrum per 1 januari 1992

Aantal huisartsen per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	7	4,3
2	32	19,9
3	39	24,2
4	38	23,6
5	22	13,7
6	13	8,1
7 of meer	10	6,2
Totaal	161	100,0

Uit tabel 4.2 blijkt dat huisartsen in gezondheidscentra doorgaans ook met drie of méér huisartsen samenwerken in een centrum. In slechts zeven centra werkt één huisarts, terwijl in 32 centra twee huisartsen werkzaam zijn. In het merendeel van de gezondheidscentra (81,4%) zijn tussen de twee en vijf huisartsen werkzaam.

Uitgedrukt in volledig bezette arbeidsplaatsen zijn er 474,5 huisartsenplaatsen in gezondheidscentra; een toename van 2,1 ten opzichte van de vorige peiling. Gemiddeld komt dit neer op 3,0 huisartsenplaats per centrum en 1,3 huisarts per volledig bezette arbeidsplaats.

4.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra

Tabel 4.3.: aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92
aantal wijk- verpleegkun- digen	9	25	61	101	198	249	308	401	434	466	490	508	550	557	565	563

Het aantal wijkverpleegkundigen is in de voorgaande drie jaren in absolute en relatieve zin slechts in geringe mate toegenomen (tabel 4.3). Dit jaar is er sprake van een daling met twee (0,4%). Omdat er echter ook één gezondheidscentrum minder wordt geregistreerd blijft het gemiddelde aantal wijkverpleegkundigen 3,5 per gezondheidscentrum.

In tabel 4.4 staat weergegeven hoe het aantal wijkverpleegkundigen over de gezondheidscentra verdeeld is.

Tabel 4.4.: aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum per 1 januari 1992

wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	abs	%
1	15	9,3
2	37	23,0
3	42	26,1
4	26	16,1
5	23	14,3
6	7	4,3
7	7	4,3
8 of meer	4	2,4
Totaal	161	100,0

In bijna de helft van de gezondheidscentra werken twee of drie wijkverpleegkundigen. Er zijn 15 gezondheidscentra met één wijkverpleegkundige en 11 gezondheidscentra waaraan zeven wijkverpleegkundigen of meer verbonden zijn. Meer dan vorig jaar lijkt het zwaartepunt, wat de bezetting van wijkverpleegkundigen betreft, op twee tot drie te komen te liggen.

Uitgedrukt in volledig bezette arbeidsplaatsen zijn er in gezondheidscentra 439,3 wijkverpleegkundigenplaatsen. Dit komt neer op een gemiddelde van 2,7 wijkverpleegkundigenplaatsen en 1,3 wijkverpleegkundige per volledig bezette arbeidsplaats.

4.3. Maatschappelijk werkers in gezondheidscentra

Tabel 4.5.: aantal maatschappelijk werkers in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92
aantal maatschappelijk werkers	4	13	38	76	114	140	181	208	232	247	263	274	294	312	322	318

Bij de vorige peiling was er nog sprake van een stijging met tien maatschappelijk werkers (tabel 4.5). Bij de huidige peiling is er echter een lichte terugval (-4, 1,2%). Evenals bij de wijkverpleegkundigen blijft, doordat er één centrum minder in de registratie is opgenomen, het gemiddelde aantal maatschappelijk werkers gelijk op 2,0 per gezondheidscentrum.

De verdeling van het aantal maatschappelijk werkers over de gezondheidscentra staat in tabel 4.6.

Tabel 4.6.: aantal maatschappelijk werkers per gezondheidscentrum per 1 januari 1992

maatschappelijk werkers per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	71	44,1
2	57	35,4
3	15	9,3
4	11	6,8
5	2	1,2
6 of meer	5	3,1
Totaal	161	100,0

In tegenstelling tot de disciplines huisartsgeneeskunde en wijkverpleegkunde is het algemeen maatschappelijk werk veel vaker door één persoon vertegenwoordigd in een gezondheidscentrum (44%). Daarnaast komen gezondheidscentra met twee maatschappelijk werkers veel voor (35%). De afgelopen jaren lijkt hierin weinig verandering te zijn opgetreden.

Het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen maatschappelijk werk in gezondheidscentra ligt op 206,8. Gemiddeld betekent dit een bezetting van 1,3 arbeidsplaats per centrum en 1,5 maatschappelijk werker per volledig bezette arbeidsplaats.

4.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 4.7.: aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92
aantal fysiotherapeuten*	8	10	25	58	121	189	243	307	340	365	309	405	409	432	465	479

* Het is mogelijk dat een fysiotherapeut in meer dan één gezondheidscentrum werkt. Strikt genomen staat in de tabel het aantal fysiotherapeuten-plekken in gezondheidscentra.

Het aantal fysiotherapeuten is, evenals in de vorige periode, in absolute en relatieve zin toegenomen (+14, 3,0%). De toename is echter niet zo groot

als in de vorige periode toen er 33 fysiotherapeuten nieuw geregistreerd werden.

Hoeveel fysiotherapeuten er per gezondheidscentrum zijn, staat aangegeven in tabel 4.8.

Tabel 4.8.: aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum per 1 januari 1992

fysiotherapeuten per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
discipline niet vertegenwoordigd	34	21,1
1	8	5,0
2	28	17,4
3	31	19,3
4	24	14,9
5	17	10,6
6	6	3,7
7 of meer	13	8,1
Totaal	161	100,0

In 21% van de gezondheidscentra is de discipline fysiotherapie niet vertegenwoordigd. In 37% van alle gezondheidscentra zijn twee of drie fysiotherapeuten werkzaam. Aan 8% van de gezondheidscentra zijn zeven of meer fysiotherapeuten verbonden.

Uitgedrukt in volledig bezette arbeidsplaatsen zijn er 341,9 fysiotherapeutenplaatsen in gezondheidscentra. Per centrum, waar fysiotherapie geregistreerd is, komt dit neer op gemiddeld 2,7 fysiotherapeutenplaatsen en 1,4 fysiotherapeut per plaats.

4.5. Overige hulpverleners

Een overzicht van het totale aantal hulpverleners in gezondheidscentra staat weergegeven in tabel 4.9 (zie volgende pagina). In de rechterkolom staat het aantal omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het **totale aantal hulpverleners** is gestegen met 112, een toename van 4,1%, tot 2843. In de vorige periode was de toename nog 224 hulpverleners ofwel 8,9%.

In alle disciplines nam het aantal beroepsbeoefenaren toe. De grootste stijging in het aantal functies zien wij bij de categorie overige disciplines (+22), diëtisten (+22) en verloskundigen. Zoals wij reeds schreven nam het

aantal wijkverpleegkundigen en het aantal maatschappelijk werkenden af (respectievelijk -2 en -4). Hiernaast nam ook het aantal gezins/bejaardenverzorgers af (-8).

Tabel 4.9.: absoluut en gecorrigeerd aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra per 1 januari 1992

hulpverleners	aantal*	in volledig bezette arbeidsplaatsen
huisartsen	607	474,5
wijkverpleegkundigen	563	439,3
maatschappelijk werkers	318	206,8
fysiotherapeuten	479	341,9
verloskundigen	232	56,6
gezins/bejaardenverzorgenden	111	71,0
ziekenverzorgenden	129	89,0
apothekers	95	78,8
tandartsen	88	69,1
diëtisten	81	11,6
logopedisten	35	12,7
psychologen	14	5,7
oefentherapeuten	14	8,3
overige	77	31,1
Totaal	2843	1896,4

* Strikt genomen staan hier arbeidsplaatsen per gezondheidscentrum vermeld. Het kan zijn dat één hulpverlener meer dan één arbeidsplaats bezet. Hiervoor is niet gecorrigeerd.

Het aantal in volledig bezette arbeidsplaatsen is gestegen met 5,9 (0,3%). In de vorige periode bedroeg de toename nog 103,5 (5,5%).

De toename van het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen is het grootst bij apothekers (+6,7), logopedisten (+5,6) en fysiotherapeuten (+4,9).

Afname vond plaats bij de wijkverpleegkundigen (-10,2) en maatschappelijk werkers (-10,6).

Opvallend, in vergelijking met de veranderingen in het aantal beroepsbeoefenaren, is de aanzienlijke geringere toename in volledig bezette arbeidsplaatsen. De afname bij wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers is daarentegen in volledig bezette arbeidsplaatsen veel groter dan in hulpverleners.

In tabel 4.10 staat de gemiddelde bezetting van het aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers per gezondheidscentrum vanaf 1979.

Tabel 4.10.: gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum van 1 januari 1979 tot en met 1 januari 1992

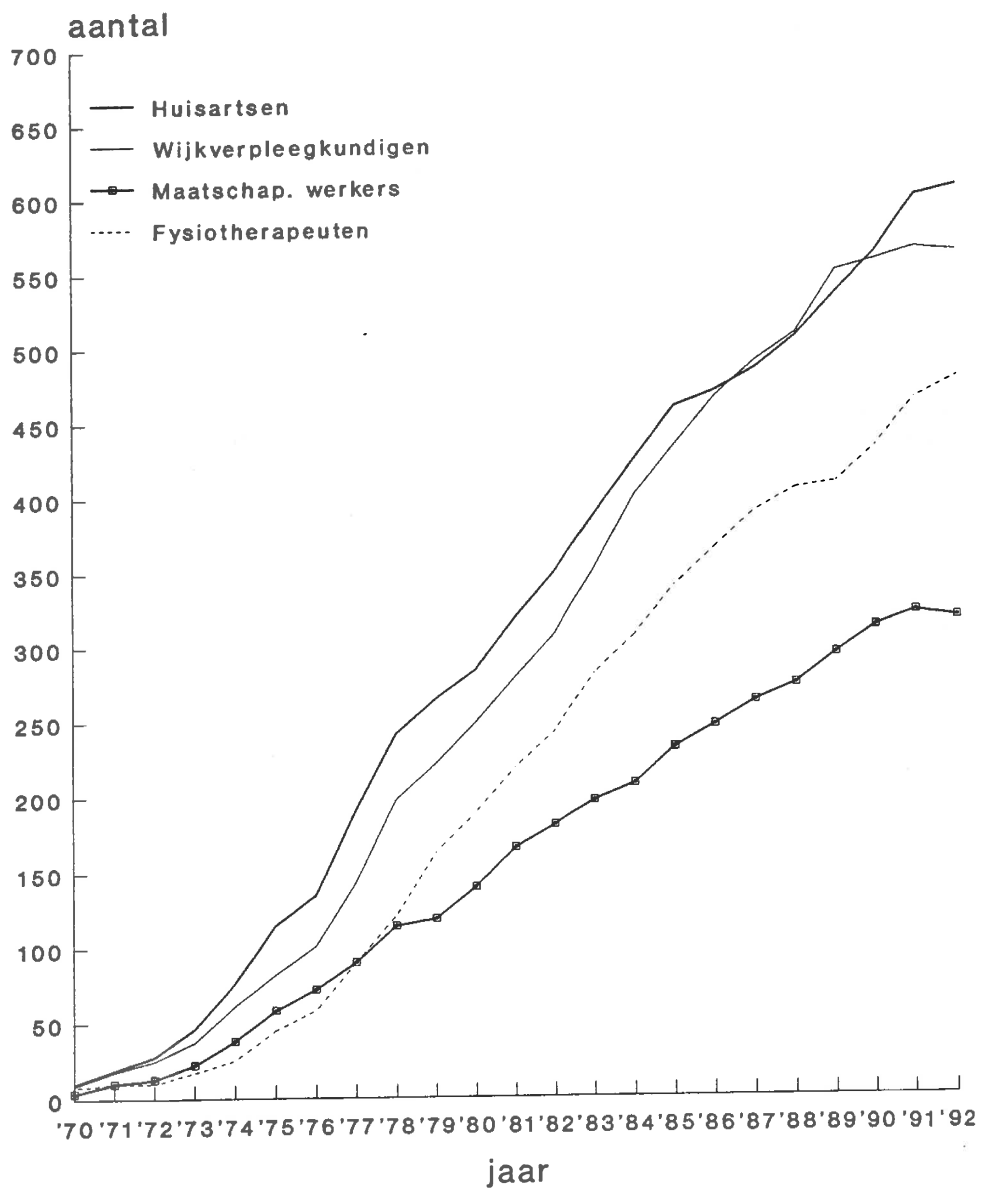
	'79	'80	'81	'82	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92
huisartsen	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8
wijkverpleegkundigen	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,1	3,1	3,3	3,4	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5
maatschappelijk werkers	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0
Totaal	7,5	7,6	7,9	7,9	7,9	7,9	8,1	8,3	8,5	8,7	9,0	9,1	9,2	9,3

De gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum stijgt gestaag. Ook dit jaar is er sprake van een kleine groei (+0,1). Uit de voorgaande paragrafen bleek reeds dat dit komt door een toename van het gemiddelde aantal huisartsen per centrum. Terwijl de afname van het aantal wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers geneutraliseerd werd doordat ook het aantal geregistreerde centra met één afnam. De kerndisciplines afzonderlijk bekeken, geeft bij de huisartsen een stijging sinds 1987 te zien. Bij de wijkverpleging is in de laatste drie peilingen sprake van een constant gemiddelde bezetting. Het gemiddelde aantal maatschappelijk werkers is dit jaar ook gelijk gebleven.

De gemiddelde omvang van de kerndisciplines in volledig bezette arbeidsplaatsen bedroeg, evenals vorig jaar, 7,0 ofwel 1,3 hulpverlener per volledig bezette arbeidsplaats.

In figuur 4.1 staat het aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten werkzaam in gezondheidscentra op de peildata 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992.

Figuur 4.1.: aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992

5. ONDERSTEUNEND PERSONEEL IN GEZONDHEIDSCENTRA

Naast de hulpverleners is er in de meeste gezondheidscentra ook ondersteunend personeel werkzaam. Tot deze categorie behoren coördinatoren, praktijk/centrumassistenten, administratief medewerkers, receptionisten, tandartsassistenten, apothekersassistenten en huishoudelijk personeel.

In tabel 5.1 wordt een overzicht gegeven van het aantal malen dat een ondersteunende functie voorkomt in de geregistreerde centra. In bijna alle centra is een praktijk- of centrumassistent werkzaam. Daarnaast komen apothekersassistenten, administratief medewerkers, overig personeel (receptionisten e.d.) en huishoudelijk personeel allemaal in ongeveer 40% van alle centra voor.

In 76 centra (47,2%) is een coördinator/directeur werkzaam. Dit is een toename van zes centra ten opzichte van de vorige peiling.

Tabel 5.1.: aantal gezondheidscentra met ondersteunend personeel in dienst per 1 januari 1992

Functie	aantal gezondheidscentra	als % totaal gezondheidscentra
coördinator/directeur	76	47,2
praktijk/centrumassistent	153	95,1
algemeen werkende	9	5,6
administratief medewerker	65	40,4
tandartsassistent	48	29,8
apothekersassistent	66	41,0
huishoudelijk personeel	66	41,0
overig*	63	39,1
Totaal	161	100,0

* Zoals analisten, receptionisten

Tabel 5.2 toont de aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra.

Tabel 5.2.: aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel en het gemiddelde aantal personen per arbeidsplaats in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Functie	aantal	volledig bezette arbeidsplaatsen	personen per arbeidsplaats
coördinator/directeur	81	44,0	1,8
praktijk/centrumassistent	583	396,0	1,5
algemeen werkende	16	10,8	1,5
administratief medewerker	100	45,0	2,2
tandartsassistent	104	78,5	1,3
apothekersassistent	426	308,4	1,4
huishoudelijk personeel	120	35,8	3,4
overig	108	51,5	2,1
Totaal	1538	970,0	1,6

Het ondersteunend personeel is toegenomen met 145 (10,5%) tot 1538 personen (inclusief 16 algemeen werkenden die voorheen niet vermeld waren). Dit zijn 970,0 full-time arbeidsplaatsen. Ten opzichte van de peiling van 1991 is er een stijging van 79,0 (8,9%). De grootste toename in het aantal ondersteunende personeelsleden valt te constateren bij de apothekersassistenten (+64), de overigen (+34) en de praktijkassistenten (+28). Deze disciplines zijn ook in volledig bezette arbeidsplaatsen het meest gegroeid. Over het algemeen wordt één volledig bezette arbeidsplaats ondersteunend personeel bezet door 1,6 persoon. Huishoudelijk personeel en overig ondersteunend personeel blijkt het meest part-time te werken. De 'assistenten' (praktijk-, tandarts- en apothekersassistenten) werken het minst in deeltijd. Bij de coördinatoren/directeuren tellen wij 1,8 persoon per volledig bezette arbeidsplaats ofwel één coördinator/directeur heeft gemiddeld een halve baan. Ten opzichte van de vorige peiling is deze verhouding niet veranderd.

Wij constateerden dat gezondheidscentra, wat betreft aantal disciplines en aantal hulpverleners, groter worden. De uitbreiding van het ondersteunend personeel is in de afgelopen periode zelfs groter geweest dan de groei van het aantal hulpverleners. Ondanks de pas op de plaats in het aantal geregistreerde gezondheidscentra en de geringe groei in het aantal hulpverleners lijkt het er op dat de centra beter en breder toegerust zijn met ondersteunend personeel.

6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND

In het functioneren van een centrum kan de werkgever een belangrijke rol spelen. Voor bepaalde categorieën hulpverleners is het mogelijk om te werken als vrije beroepsbeoefenaar of in dienstverband. Tot deze categorieën behoren de huisartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, tandartsen en apothekers. Dit in tegenstelling tot de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers, ziekenverzorgenden en gezins/bejaardenverzorgenden, die vaak in dienst van een instelling zijn (kruisvereniging, instelling voor maatschappelijk werk). Door deze instellingen worden zij dan gedetacheerd bij gezondheidscentra. Ook kan het zijn dat men direct in dienst is van een gezondheidscentrum of de stichting waaronder het centrum valt.

In de volgende paragrafen zal per discipline worden beschreven in welke mate zij in vrij beroep of in dienstverband werken en in het laatste geval wie de werkgever is. Bij de gegevens over de huisartsen wordt het aantal 'dienstverband'-gezondheidscentra vermeld. Hiermee worden de gezondheidscentra bedoeld waar tenminste de huisarts(en) in loondienst is (zijn). Ook bij wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten wordt vermeld in hoeveel centra een bepaalde werkgever voorkomt. Bij de rest van de disciplines wordt een onderscheid gemaakt tussen vrij beroep, in dienst van het gezondheidscentrum of in dienst van een andere werkgever.

6.1. Dienstverband van huisartsen in gezondheidscentra en aantal 'dienstverband-centra'

Tabel 6.1.: aantal huisartsen in vrij beroep en in dienstverband per 1 januari 1992

	huisartsen	
	aantal	%
vrij beroep	312	51,4
dienstverband	295	48,6
Totaal	607	100,0

lets meer dan de helft van alle huisartsen werkzaam in gezondheidscentra, is vrije beroepsbeoefenaar (51,4%). Het percentage huisartsen in vrij beroep nam af met 4,6% (-24). Vorig jaar was er nog sprake van een toename van het aantal huisartsen in vrij beroep met 2%.

Tabel 6.2 geeft aan wie de werkgevers zijn van de huisartsen in dienstverband en het aantal dienstverbandcentra.

Tabel 6.2.: aantal huisartsen in dienstverband, soort werkgever en aantal 'dienstverbandcentra' per 1 januari 1992

Werkgever	aantal huisartsen		dienstverbandcentra	
	abs	%	abs	%**
gezondheidscentrum	231	78,3	64	39,8
gemeente	12	4,1	2	1,2
kruisvereniging	8	2,7	2	1,2
andere arts(en)*	23	7,8		
overig	21	7,1		
Totaal	295	100,0	68	42,2

* Als assistent-huisarts bij een zelfstandig gevestigde collega werkzaam.

** Percentage van het totaal aantal gezondheidscentra (N=161).

Van de huisartsen in loondienst heeft ruim driekwart een gezondheidscentrum als werkgever. Voor het overige zijn er 23 assistent-huisartsen werkzaam in gezondheidscentra. Zij zijn alle in dienst van één of meer huisartsen in vrij beroep. Daarnaast zijn er 21 huisartsen met een andere werkgever, bijvoorbeeld een universiteit. Zij hebben allen collega's die in vrij beroep werkzaam zijn. In totaal zijn er 67 gezondheidscentra waar alle huisartsen in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum (stichting, gemeente of kruisvereniging). Er is één centrum waar zowel huisartsen in dienst van het centrum alsook huisartsen in vrij beroep werkzaam zijn.

6.2. Dienstverband van wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra

Zoals te verwachten valt is het merendeel van de wijkverpleegkundigen in dienst van een kruisvereniging danwel een instelling voor thuiszorg (90,4%); 43 (7,6%) wijkverpleegkundigen zijn direct in dienst van het gezondheidscentrum waar zij werken.

Het percentage gezondheidscentra waar een kruisvereniging/thuiszorg instelling werkgever is van de wijkverpleegkundigen is nagenoeg hetzelfde: 90,7% ofwel 146 centra.

Tabel 6.3.: wijkverpleegkundigen en gezondheidscentra naar werkgever van wijkverpleegkundigen per 1 januari 1992

	wijkverpleegkundigen		gezondheidscentra	
	aantal	%	aantal	%
gezondheidscentrum	43	7,6	13	8,1
kruisvereniging	430	76,4	124	77,0
instelling voor thuiszorg	79	14,0	22	13,7
overig	11	2,0	2	1,2
Totaal	563	100,0	161	100,0

6.3. Dienstverband van maatschappelijk werkers in gezondheidscentra

Voor maatschappelijk werkers in gezondheidscentra geldt dat het merendeel in dienst is van een instelling voor maatschappelijk werk of een thuiszorginstelling (89,4%); 19 maatschappelijk werkers (6,0%) zijn in dienst van een gezondheidscentrum. Deze 19 maatschappelijk werkers zijn in 13 centra werkzaam (8,1%).

Tabel 6.4.: maatschappelijk werkers en gezondheidscentra naar werkgevers van maatschappelijk werkers per 1 januari 1992

	maatschappelijk werkers		gezondheidscentra	
	aantal	%	aantal	%
gezondheidscentrum	19	6,0	13	8,1
instelling voor maatschappelijk werk	266	83,7	132	82,0
instelling voor thuiszorg	18	5,7	12	7,5
gemeente	10	3,1	2	1,2
overig	5	1,5	2	1,2
Totaal	318	100,0	161	100,0

6.4. Dienstverband van fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Bijna de helft (46,1%) van de fysiotherapeuten in gezondheidscentra is vrij beroepsbeoefenaar. Ten opzichte van de vorige peiling is zowel het percentage als het aantal fysiotherapeuten dat vrije beroepsbeoefenaar is afgenomen, respectievelijk -5,3% en -20. Evenals in de vorige periode nam het aantal fysiotherapeuten in dienstverband toe (+30).

Uit tabel 6.5 blijkt voorts dat 34,9% van alle fysiotherapeuten in dienst is van een gezondheidscentrum en dat 15,5% in dienst is van een collega. De fysiotherapeuten in dienst van een collega zijn allen in dienst van een vrij gevestigde collega.

Het totaal aantal centra waar fysiotherapeuten in dienst zijn van het centrum, de gemeente of de kruisvereniging is 56. In deze centra zijn alle fysiotherapeuten in loondienst. In de overige 71 centra (55,9%) zijn vrij gevestigde fysiotherapeuten werkzaam, die eventueel een collega in dienst hebben.

Tabel 6.5.: fysiotherapeuten en gezondheidscentra naar werkgever van fysiotherapeuten per 1 januari 1992

	fysiotherapeuten		gezondheidscentra	
	aantal	%	aantal	%
vrij beroep	221	46,1	71	55,9
gezondheidscentrum	167	34,9	52	40,9
gemeente	8	1,7	2	1,6
kruisvereniging	9	1,9	2	1,6
in dienst collega	74	15,5		
Totaal	479	100,0	127	100,0

6.5. Dienstverband, vrij beroep van overige hulpverleners in gezondheidscentra

In tabel 6.6 wordt een overzicht gegeven van de dienstverband/vrij beroep verhoudingen binnen de overige disciplines in gezondheidscentra.

Apothekers, tandartsen en verloskundigen zijn in absolute aantallen het meest in dienst van een gezondheidscentrum. Apothekers, tandartsen en oefentherapeuten zijn procentueel het meest in dienst van gezondheidscentra. Opvallend is voorts dat bij de zogenaamde vrije beroepsbeoefena-

ren een flink deel van de diëtisten, de 'overigen' en de apothekers in een overig dienstverband werkzaam zijn.

Tabel 6.6.: werkgevers van de overige in gezondheidscentra werkzame hulpverleners per discipline per 1 januari 1992

	dienstverband gezondheids- centrum		overig dienstverband		vrij beroep		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
verloskundigen	26	11,2	10	4,3	196	84,5	232	100,0
gezins/bejaardenverzorgers	12	10,8	99	89,2	-	-	111	100,0
ziekenverzorgers	9	7,0	120	93,0	-	-	129	100,0
tandartsen	26	29,6	1	1,1	61	69,3	88	100,0
apothekers	33	34,7	21	22,1	41	43,2	95	100,0
diëtisten	12	14,8	62	76,5	7	8,6	81	100,0
oefentherapeuten	3	21,4	-	-	11	78,6	14	100,0
psychologen	-	-	-	-	14	100,0	14	100,0
logopedisten	1	2,9	2	5,7	32	91,4	35	100,0
overigen	4	5,2	43	55,8	30	39,0	77	100,0

7. PATIËNTENBESTANDEN EN WERKGEBIEDEN

Huisartsen beschikken over een vast bestand van ingeschreven patiënten. Deze patiënten kunnen (nagenoeg) allemaal in een bepaald begrensd gebied wonen, zoals een wijk of dorp, of verspreid over een niet duidelijk begrensd of erg groot gebied.

De disciplines die in instellingen georganiseerd zijn, zoals wijkverpleging, maatschappelijk werk en gezinszorg, hebben geen vast patiëntenbestand, maar zij werken wel (meestal) in een bepaald gebied waarvan de inwoners de doelpopulatie vormen.

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de grootte van de patiëntenbestanden van de huisartsen en op de omvang van de werkgebieden van de disciplines wijkverpleegkunde en maatschappelijk werk.

Vervolgens komen voor elke discipline afzonderlijk de werkgebieden aan de orde en worden de werkgebieden van de disciplines onderling vergeleken.

Op basis van deze gegevens kunnen dan conclusies getrokken worden over de afstemming van werkgebieden.

7.1. Patiëntenbestanden van huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 7.1 omvat de gegevens over de patiëntenbestanden van huisartsen, gesplitst in aantal ziekenfonds- en particuliere patiënten.

Tabel 7.1.: aantal patiënten van huisartspraktijken in gezondheidscentra en het gemiddelde aantal patiënten per huisarts per 1 januari 1992

Verzekerings- vorm	patiënten		patiënten per huisarts*	
	aantal	%	ongecorrigeerd	gecorrigeerd**
ziekenfonds	658.076	61,4	1.084	1.387
particulier	414.017	38,6	682	872
Totaal	1.072.093	100,0	1.766	2.259

* Inclusief assistenten.

** Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het totale aantal patiënten dat ingeschreven staat bij een huisarts in een gezondheidscentrum is, vergeleken met het vorig jaar, gedaald met onge-

veer 12.000 patiënten en bedraagt 1.072.093. Dit is 7,0% van de Nederlandse bevolking. Van het totale patiëntenbestand is 61,4% ziekenfondspatiënt.

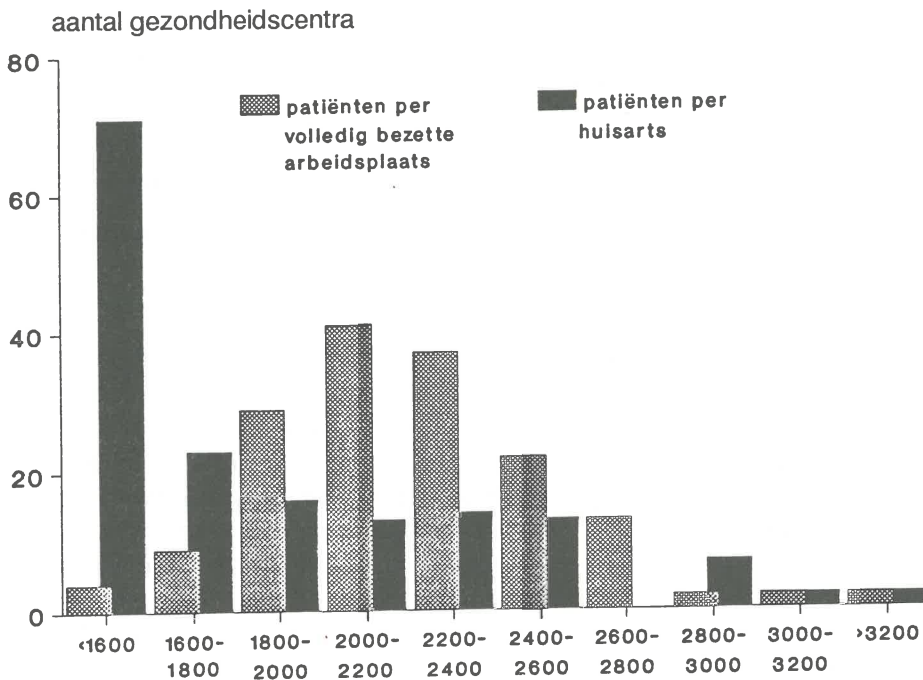
Gemiddeld heeft een huisarts, werkzaam in een gezondheidscentrum, 1766 patiënten onder zijn/haar hoede. Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen (er zijn nogal wat huisartsen die part-time werken) bedraagt de gemiddelde praktijkgrootte 2259 patiënten. Evenals vorig jaar daalt dit jaar het aantal patiënten per huisarts weer (-41) tot onder het niveau van drie jaar geleden.

De gemiddelde praktijkgrootte van huisartsen in gezondheidscentra is niet goed te vergelijken met landelijke cijfers, omdat er op dit niveau geen gegevens beschikbaar zijn over praktijkomvang en part-time werken van huisartsen. Een globale vergelijking is mogelijk door de patiëntenbestanden in gezondheidscentra te vergelijken met het aantal inwoners per huisarts (zelfstandig gevestigd en assistent-huisarts) in Nederland; per 1 januari 1992 waren dat er 2189. Daarmee vergeleken is de ongecorrigeerde gemiddelde praktijkgrootte in de centra klein. De vergelijking gaat echter niet helemaal op, omdat huisartsen in gezondheidscentra vaker part-time en in beginnende praktijken werken dan hun collega's elders. Bovendien kunnen artsen in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden onder bepaalde voorwaarden volstaan met een aantal patiënten onder de normpraktijk van 2350 patiënten, omdat 15% samenwerkingstijd gesubsidieerd wordt (norm zoals die door de Ziekenfondsraad wordt gehanteerd).

De frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen en in hulpverleners) in gezondheidscentra staat in figuur 8.1 (zie volgende pagina). In 48,4% van alle gezondheidscentra zijn er tussen de 2000 en 2400 patiënten per volledig bezette arbeidsplaats. In 26,1% van de gezondheidscentra is het aantal patiënten per volledig bezette arbeidsplaats lager dan 2000; in 21,7% van alle gezondheidscentra ligt dit getal tussen de 2400 en 2800 en in 3,7% tenslotte ligt het aantal patiënten boven de 2800. Ten opzichte van de vorige peiling is deze verdeling verschoven naar minder patiënten per volledig bezette arbeidsplaats.

Als wij per centrum bekijken hoeveel patiënten er gemiddeld per huisarts zijn krijgen wij een heel ander beeld te zien. In 71 centra (44,1%) is het gemiddeld aantal patiënten per huisarts lager dan 1600. In 39 centra (24,2%) ligt dit aantal tussen de 1600 en 2000. In 27 centra (16,8%) ligt het gemiddeld aantal patiënten tussen de 2000 en 2400. Tenslotte is in slechts 24 centra het gemiddelde aantal patiënten per huisarts hoger dan 2400.

Figuur 7.1.: Gezondheidscentra naar het gemiddelde aantal patiënten per huisarts en per volledig bezette arbeidsplaats per 1 januari 1992

7.2. Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers

In de meeste gezondheidscentra hebben de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers een geografisch begrensd werkgebied, waarbinnen de doelpopulaties van de disciplines zich bevinden (hierover meer in paragraaf 7.3). Het gemiddelde aantal inwoners per hulpverlener, voorzover de discipline geografisch begrensd ('wijkgebonden') werkt, valt af te lezen uit tabel 7.2 (zie volgende pagina). Eveneens is het gemiddelde aantal inwoners per hulpverlener weergegeven dat gecorrigeerd is voor het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen.

Tabel 7.2.: omvang van de werkgebieden van wijkverpleging en maatschappelijk werk in centra waar deze disciplines geografisch begrensd werken per 1 januari 1992

Discipline	centra	hulpver- leners	volledige arbeids- plaatsen	gemiddeld aantal inwoners per		
				centrum	hulpver- lener	volledige arbeidsplaatsen
wijkverpleging	119*	430	331.0	13.329	3.658	4.752
maatschappelijk werk	119**	234	151.8	12.915	6.568	10.124

* Van één centrum waar de wijkverpleging wijkgebonden werkt is het aantal inwoners niet bekend. Dit centrum is in deze tabel niet opgenomen.

** Van twee centra waar het maatschappelijk werk wijkgebonden werkt is het aantal inwoners niet bekend. Zij zijn niet in deze tabel opgenomen.

Het aantal gezondheidscentra waar de discipline wijkverpleegkunde wijkgebonden werkt komt overeen met het aantal centra waar door het maatschappelijk werk wijkgebonden wordt gewerkt en is toegenomen ten opzichte van de vorige peiling. Daarentegen verschilt het **aantal hulpverleners** sterk; 430 wijkverpleegkundigen tegenover 234 maatschappelijk werkers.

Het gemiddelde werkgebied van de discipline wijkverpleegkunde in een centrum waar wijkgebonden wordt gewerkt, omvat 13329 inwoners en is hiermee iets groter dan het gemiddelde werkgebied van het maatschappelijk werk dat 12915 inwoners omvat. Het (ongecorrigeerde) gemiddelde aantal inwoners per wijkverpleegkundige is 3658, voor maatschappelijk werk is dit 6568. Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen zijn er gemiddeld 4752 inwoners per wijkverpleegkundige en 10124 inwoners per maatschappelijk werker.

Deze cijfers weerspiegelen de reeds eerder gepresenteerde bevinding dat er per maatschappelijk werker meestal twee à drie wijkverpleegkundigen in een centrum werken. Duidelijk is ook dat de omvang van de werkgebieden per centrum ongeveer gelijk is. Niet bekend is of deze werkgebieden elkaar ook overlappen. Ten opzichte van de vorige peiling is de omvang van de werkgebieden vooral voor de wijkverpleging toegenomen.

7.3. De werkgebieden in gezondheidscentra vergeleken

Afstemming van werkgebieden en doelpopulaties vormt een vereiste voor goede samenwerking. Alvorens in te gaan op de mate van afstemming van werkgebieden en doelpopulaties tussen disciplines in gezondheidscentra worden eerst de variaties beschreven (geografisch begrensd ofwel wijkgebonden, onbegrensd, huisartspraktijkgebonden).

Het werkgebied van een huisarts kan geografisch begrensd of onbegrensd zijn. Geografisch begrensd (**wijkgebonden**) wil zeggen dat de ingeschreven patiënten (nagenoeg) allemaal in een bepaalde wijk of kleine plaats wonen. Met 'geografisch **onbegrensd**' betitelen wij een werkgebied dat niet duidelijk omschreven kan worden of dat groter is dan 30.000 inwoners. Wat de andere disciplines betreft, zij werken meestal geografisch begrensd (wijkgebonden) of praktijkgebonden. **Praktijkgebonden** wil zeggen dat de hulpverleners uitsluitend werken voor de patiënten die bij de huisartsen van het centrum staan ingeschreven. In een enkel geval komt het voor dat maatschappelijk werkers en/of wijkverpleegkundigen werken voor een gebied met meer dan 30.000 inwoners, dus 'onbegrensd'.

In schema 7.1 staan de mogelijke combinaties betreffende werkgebieden en doelpopulaties van enerzijds de huisartsen en anderzijds de overige disciplines.

Uiteraard is het mogelijk dat binnen de categorie 'overige disciplines' van verschillende werkgebieden sprake is. Bijvoorbeeld indien de ene discipline wijkgebonden en de andere praktijkgebonden werkt.

Schema 7.1.: combinaties van werkgebieden en doelpopulaties van de disciplines in gezondheidscentra

Huisartsen	overige disciplines*	
	geografisch begrensd	praktijkgebonden
geografisch begrensd (wijkgebonden)	Hetzelfde werkgebied of verschillende werkgebieden die elkaar gedeeltelijk overlappen. De overige disciplines werken ook voor patiënten van andere huisartsen in hun werkgebied.	De overige disciplines werken ook wijkgebonden, maar alleen voor de praktijkpopulatie van de huisartsen.
onbegrensd	Deel van praktijkpopulatie van de huisartsen woont in werkgebied van overige disciplines, deel daarbuiten. De overige disciplines werken ook voor patiënten van andere huisartsen in hun werkgebied.	De overige disciplines werken alleen voor de patiënten van de huisartsen, waar die ook wonen.

* Naast deze twee mogelijkheden kan het voorkomen dat een discipline 'onbegrensd' werkt.

In tabel 7.3 en 7.4 staat per discipline aangegeven in hoeverre er geografisch begrensd, onbegrensd of praktijkgebonden wordt gewerkt.

Tabel 7.3.: werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Werkgebied	gezondheidscentra	
	aantal	%
geografisch begrensd ('wijkgebonden')	137	85,1
geografisch onbegrensd	24	14,9
Totaal	161	100,0

Ruim viervijfde deel van alle huisartsen in gezondheidscentra werkt 'wijkgebonden', dus in een wijk of kleine plaats. Het relatieve aantal huisartsen dat een begrensd werkgebied heeft is met 1% gestegen.

Tabel 7.4.: werkgebied van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten in gezondheidscentra per januari 1992

Werkgebied/doelpopulatie	discipline					
	wijkverpleegkunde		maatschappelijk werk		fysiotherapie	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
geografisch begrensd	119	73,9	121	75,1	94	74,0
praktijkgebonden	41	25,5	36	22,4	25	19,7
wijk/praktijkgebonden**	1	0,6	2	1,2	1	0,8
onbegrensd	-	-	2	1,2	7*	5,5
Totaal	161	100,0	161	100,0	127	100,0

* Inclusief één centrum waar de omvang van het werkgebied van de fysiotherapeut niet bekend is.

** Hulpverlener werkt alleen voor de patiënten van de huisartsen uit het centrum binnen een wijk.

In bijna driekwart van de gezondheidscentra werken de disciplines wijkverpleegkunde, maatschappelijk werk en fysiotherapie wijkgebonden. In 20% à 25% van de centra hebben wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten zich organisatorisch aangepast aan de patiëntenpopulatie van de huisarts door praktijkgebonden te gaan werken.

Ten opzichte van de vorige peiling is deze verdeling praktisch ongewijzigd. Wijkgebonden werken houdt niet in dat er sprake is van gelijke doelpopulaties/werkgebieden. Of er sprake is van overlap tussen de werkgebieden van huisartsen en de overige disciplines wordt in tabel 7.5, 7.6 en 7.7 onderzocht.

Tabel 7.5.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Vergelijking werkgebieden HA en WV	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- WV identiek werkgebied	94	58,4
- WV groter werkgebied dat HA-gebied omvat	7	4,3
- WV kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	11	6,8
- WV werkt praktijkgebonden	1	0,6
- WV werkt wijkgebonden	24	14,9
HA geografisch onbegrensd		
- WV werkt wijkgebonden	7	4,3
- WV werkt praktijkgebonden	17	10,6
Totaal	161	100,0

In 58,4% van alle gezondheidscentra zijn de werkgebieden van huisartsen en wijkverpleegkundigen identiek. Dit aantal is ten opzichte van de vorige peiling gelijk gebleven. Er zijn zeven gezondheidscentra waar het werkgebied van de wijkverpleegkundigen het werkgebied van de huisartsen omvat en groter is; in elf gezondheidscentra is de situatie omgekeerd: het werkgebied van de wijkverpleegkundigen is kleiner en wordt door het gebied van de huisartsen omsloten.

In totaal is er in 18 (11,2%) centra sprake van een situatie waarbij wijkverpleging en huisarts werkgebieden niet geheel overeenstemmen: 11 centra waar het werkgebied van de wijkverpleegkunde kleiner is dan dat van de huisarts en daarom niet al zijn/haar patiënten kan bedienen en zeven centra waarbij de wijkverpleegkunde wèl en de huisarts niet wijkgebonden werkt.

Tabel 7.6.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkers (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Vergelijking werkgebieden HA en MW	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- MW identiek werkgebied	100	62,1
- MW groter werkgebied dat HA-gebied omvat	9	5,6
- MW kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	7	4,3
- MW werkt wijkgebonden	1	0,6
- MW werkt praktijkgebonden	19	11,8
- MW omvang werkgebied onbekend	1	0,6
HA geografisch onbegrensd		
- MW werkt wijkgebonden	6	3,7
- MW werkt praktijkgebonden	17	10,6
- MW-gebied onbegrensd	1	0,6
Totaal	161	100,0

De vergelijking van de werkgebieden van huisartsen met de werkgebieden van maatschappelijk werkers vertoont ongeveer hetzelfde beeld. In 62,1% van alle gezondheidscentra hebben de huisartsen en maatschappelijk werkers hetzelfde werkgebied. Dit is een toename van 3,5% ten opzichte van de vorige peiling. In 14 (8,7%) centra zijn de werkgebieden van huisartsen en maatschappelijk werkers niet zodanig overlappend dat alle patiënten van de huisartsen ook bediend zouden kunnen worden door het maatschappelijk werk in het gezondheidscentrum. Het betreft zeven centra waar het werkgebied van het maatschappelijk werk kleiner is dan dat van de huisarts en zes centra waar de maatschappelijk werker wijkgebonden werkt en de huisarts onbegrensd. Van één centrum is tenslotte het werkgebied van het maatschappelijk werk niet bekend, terwijl de huisartsen wijkgebonden werken.

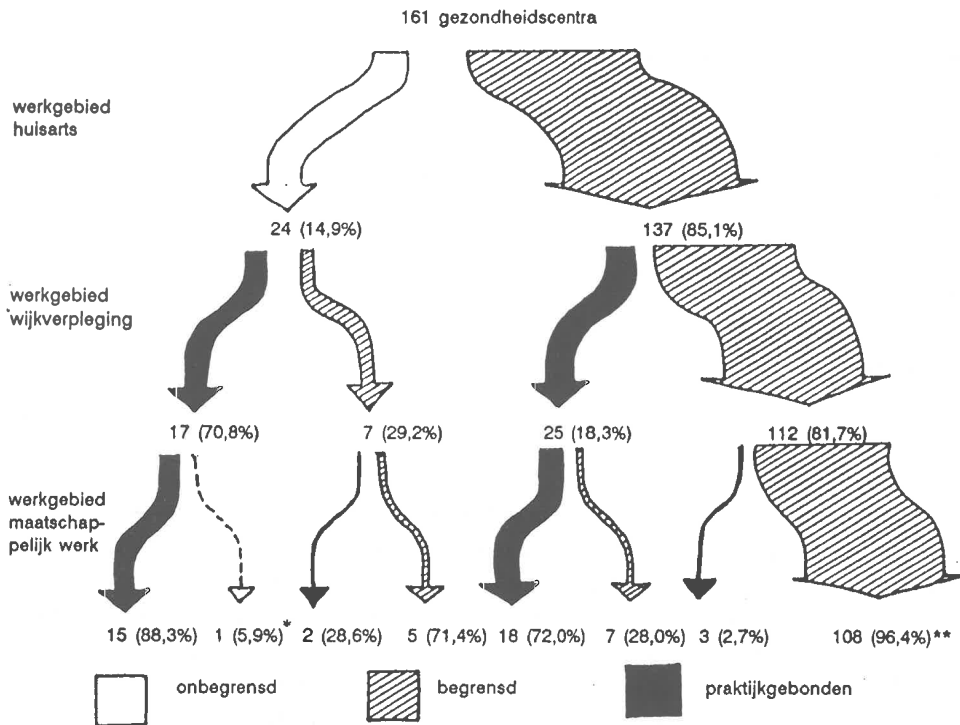
Tabel 7.7.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Vergelijking werkgebieden HA en FY	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- FY identiek werkgebied	81	63,8
- FY groter werkgebied dat HA-gebied omvat	4	3,1
- FY kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	7	5,5
- FY werkt praktijkgebonden	17	13,4
- FY werkt onbegrensd	4	3,1
- FY-gebied onbekend	1	0,8
HA geografisch onbegrensd		
- FY werkt wijkgebonden	3	2,4
- FY werkt praktijkgebonden	8	6,3
- FY-gebied onbegrensd	2	1,6
Totaal	127	100,0

In 63,8% van alle centra waar fysiotherapie als discipline voorkomt (127 centra) is het werkgebied van de huisarts en de fysiotherapeut identiek. Ten opzichte van vorig jaar is dit percentage ongeveer gelijk gebleven.

In 11 (8,7%) van de centra zijn de werkgebieden van huisarts en fysiotherapie niet zodanig overlappend dat alle patiënten van de huisarts ook, eventueel, van de fysiotherapie in het centrum gebruik zouden kunnen maken. Het betreft zeven centra waar het werkgebied van de fysiotherapie kleiner is dan dat van de huisarts en drie centra waar de fysiotherapie wijkgebonden werkt, terwijl de huisarts 'onbegrensd' werkt. Daarnaast is van één centrum het werkgebied van de fysiotherapie onbekend.

Figuur 7.2.: boomdiagram van de werkgebieden van huisartsen (HA), wijkverpleging (WV) en maatschappelijk werk (MW) per 1 januari 1992

* In één gezondheidscentrum, waar de huisarts(en) onbegrensd en de wijkverpleegkundigen praktijkgebonden werken, werkt het maatschappelijk werk onbegrensd.

** In één gezondheidscentrum, waar de huisarts geografisch begrensd en de wijkverpleegkundige wijkgebonden werkt, werkt het maatschappelijk werk onbegrensd.

Figuur 7.2 vat een groot deel van het voorgaande samen. Het boomdiagram begint bovenaan met de werkgebieden van de huisartsen. Per categorie werkgebied (onbegrensd of wijkgebonden) volgt de verdeling van de werkgebieden van de wijkverpleegkundigen. Vervolgens staan de werkgebieden van de maatschappelijk werkers aangegeven. De percentages zijn berekend over het getal dat er direct boven staat.

Zoals reeds eerder naar voren kwam wordt er in het merendeel van de gevallen wijkgebonden gewerkt. Waar de wijkverpleging praktijkgebonden werkt, past ook het maatschappelijk werk zich organisatorisch relatief vaker aan door praktijkgebonden te werken.

Voor een optimale afstemming van de werkgebieden c.q. doelpopulaties dienen de werkgebieden c.q. doelpopulaties van de verschillende disciplines gelijk te zijn. In hoeverre daarvan sprake is valt af te lezen uit tabel 8.8. Er zijn 18 gezondheidscentra waar zowel de wijkverpleegkundigen als de maatschappelijk werkers alleen werken voor de patiënten die bij de huisarts(en) staan ingeschreven, daarnaast zijn er 14 centra waar tevens de fysiotherapeuten huisartspraktijkgebonden werken.

In 62 gezondheidscentra (38,5% van het totale aantal) hebben huisarts, wijkverpleegkundige, maatschappelijk werker en fysiotherapeut hetzelfde werkgebied. Daarnaast zijn er 13 centra (8,1%) waar de drie kerndisciplines hetzelfde werkgebied hebben.

Deze gezondheidscentra hebben een goede afstemming tussen (tenminste) de drie kerndisciplines. Tezamen vormen zij 66,5% (107) van het totale aantal gezondheidscentra. Ten opzichte van de vorige peiling is dit een lichte toename (+1,7%, +2)

Dan zijn er nog vier centra waar alleen de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers hetzelfde werkgebied hebben en twee centra waar de werkgebieden van de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten identiek zijn.

Tabel 7.8.: gelijke werkgebieden c.q. doelpopulaties van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkers (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1992

Verhouding werkgebieden	gezondheidscentra	
	aantal	%
Huisartspraktijkgebonden werken		
- door alleen WV en MW	18	11,2
- door WV, MW en FY	14	8,7
Identieke werkgebieden		
- HA, WV, MW en FY gelijk	62	38,5
- alléén HA, WV en MW gelijk	13	8,1
- alléén WV, MW en FY gelijk	2	1,2
- alléén WV en MW gelijk	4	2,5
Overig	48	29,8
Totaal	161	100,0

REFERENTIES

POOL, J.B. - 1992. Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1991. Cijfers over Samenwerking 18. Utrecht, NIVEL

POOL, J.B. - 1992. Home-teams 1990. Cijfers over Samenwerking 19. Utrecht, NIVEL

HINGSTMAN, L. EN J.B. POOL - 1993. Statistische gegevens per 1 januari 1992 over huisartsen en verloskundigen. Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Utrecht, NIVEL

BIJLAGE I

REGISTRATIECRITERIA

Gezondheidscentrum: samenwerking met gemeenschappelijke huisvesting van tenminste één huisarts, één wijkverpleegkundige en één maatschappelijk werkende.

De twee eerstgenoemden moeten minimaal half-time ten behoeve van het centrum werken; de maatschappelijk werkenden tenminste twee dagdelen per week. Uiteraard kunnen nog vertegenwoordigers van andere disciplines in het gezondheidscentrum werkzaam zijn.

BIJLAGE II

OVERZICHT VAN TABELLEN EN GRAFIEKEN

TABELLEN

pag.

Bij hoofdstuk 1: **Aantallen gezondheidscentra**

Tabel 1.1.: Aantal gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991	1
---	---

Bij hoofdstuk 2: **Spreiding van gezondheidscentra**

Tabel 2.1.: Aantal gezondheidscentra per provincie absoluut en als percentage van het totale aantal huisartspraktijken per 1 januari 1992	3
Tabel 2.2.: Gezondheidscentra naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats en als percentage van het totale aantal huisartspraktijken per 1 januari 1992	5
Tabel 2.3.: Gezondheidscentra naar situering binnen de vestigingsplaats per 1 januari 1992	6

Bij hoofdstuk 3: **Soorten hulpverlening in gezondheidscentra**

Tabel 3.1.: Aantal disciplines per gezondheidscentrum per 1 januari 1992	7
Tabel 3.2.: Aanwezigheid van de overige disciplines in gezondheidscentra per 1 januari 1992	8

Bij hoofdstuk 4: **Hulpverleners in gezondheidscentra**

Tabel 4.1.: Aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992	11
Tabel 4.2.: Aantal huisartsen per gezondheidscentrum per 1 januari 1992	12
Tabel 4.3.: Aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992	12

pag.

Tabel 4.4.: Aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum per 1 januari 1992	13
Tabel 4.5.: Aantal maatschappelijk werkers in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992	13
Tabel 4.6.: Aantal maatschappelijk werkers per gezondheidscentrum per 1 januari 1992	14
Tabel 4.7.: Aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992	14
Tabel 4.8.: Aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum per 1 januari 1992	15
Tabel 4.9.: Absoluut en gecorrigeerd aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra per 1 januari 1992	16
Tabel 4.10.: Gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum van 1 januari 1979 tot en met 1 januari 1992	17

Bij hoofdstuk 5: **Ondersteunend personeel in gezondheidscentra**

Tabel 5.1.: Aantal gezondheidscentra met ondersteunend personeel in dienst per 1 januari 1992	19
Tabel 5.2.: Aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel en het gemiddelde aantal personen per arbeidsplaats in gezondheidscentra per 1 januari 1992	20

Bij hoofdstuk 6: **Vrij beroep en dienstverband**

Tabel 6.1.: Aantal huisartsen in vrij beroep en in dienstverband per 1 januari 1992	21
Tabel 6.2.: Aantal huisartsen in dienstverband, soort werkgever en aantal 'dienstverbandcentra' per 1 januari 1992	22

	pag.
Tabel 6.3.: Wijkverpleegkundigen en gezondheidscentra naar werkgever van wijkverpleegkundigen per 1 januari 1992	23
Tabel 6.4.: Maatschappelijk werkers en gezondheidscentra naar werkgevers van maatschappelijk werkers per 1 januari 1992	23
Tabel 6.5.: Fysiotherapeuten en gezondheidscentra naar werkgever van fysiotherapeuten per 1 januari 1992	24
Tabel 6.6.: Werkgevers van de overige in gezondheidscentra werkzame hulpverleners per discipline per 1 januari 1992	25
Bij hoofdstuk 7: Patiëntenbestanden en werkgebieden	
Tabel 7.1.: Aantal patiënten van huisartspraktijken in gezondheidscentra en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts per 1 januari 1992	27
Tabel 7.2.: Omvang van de werkgebieden van wijkverpleging en maatschappelijk werk in centra waar deze disciplines geografisch begrensd werken per 1 januari 1992	30
Tabel 7.3.: Werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra per 1 januari 1992	32
Tabel 7.4.: Werkgebied van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten in gezondheidscentra per 1 januari 1992	32
Tabel 7.5.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra per 1 januari 1992	33
Tabel 7.6.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkers (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1992	34

pag.

Tabel 7.7.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1992	35
Tabel 7.8.: Gelijke werkgebieden c.q. doelpopulaties van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkers (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1992	38

FIGUREN e.d.	pag.
Figuur 1.1.: Index van de groei van het aantal gezondheidscentra huisartspraktijken en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992, 1980=100	2
Figuur 2.1.: Gezondheidscentra in Nederland per 1 januari 1992	4
Figuur 3.1.: Gezondheidscentra naar aantal vertegenwoordigde disciplines per provincie op 1 januari 1992	9
Figuur 4.1.: Aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1992	18
Figuur 7.1.: Gezondheidscentra naar het gemiddelde aantal patiënten per huisarts en per volledig bezette arbeidsplaats per 1 januari 1992	29
Schema 7.1.: Combinaties van werkgebieden en doelpopulaties van de disciplines in gezondheidscentra	31
Figuur 7.2.: Boomdiagram van de werkgebieden van huisartsen (HA), wijkverpleging (WV) en maatschappelijk werk (MW) per 1 januari 1992	36

BIJLAGE III

OVERZICHT VAN DE PERSONELE BEZETTING IN GEZOND- HEIDSCENTRA PER 1 JANUARI 1992

Gebruikte afkortingen:

ha	=	huisartsen
wv	=	wijkverpleegkundigen
mw	=	maatschappelijk wer- kers
fys	=	fysiotherapeuten
verl	=	verloskundigen
ta	=	tandartsen
ap	=	apothekers
gb	=	gezins- en bejaarden- verzorgenden
dië	=	diëtisten
zkv	=	ziekenverzorgenden
psy	=	psychologen
ov.hv.	=	overige hulpverleners
pr.ass.	=	praktijkassistenten
ov.onderst.pers.	=	overig ondersteunend personeel

Start = jaar waarin gemeenschappelijke huisvesting van de drie kerndisciplines tot stand kwam.

Tussen haakjes geplaatste cijfers zijn de gecorrigeerde aantallen, dat wil zeggen dat omrekening heeft plaatsgevonden tot volledig bezette arbeidsplaatsen.

Gezondheidscentra: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1992 NIVEL. Reg. Onderz. Samenw. verb.

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder	st. pers
Groningen 'Lewenborg'	1974	6 (4,8)	4 (3,6)	5 (3,9)	8 (6,6)	1 (0,6)	3 (1,4)	3 (2,6)	3 (1,7)	1 (0,2)	3 (2,0)	2 (1,2)	5 (4,5)				18 (12,8)
Winsum	1982	3 (3,0)	3 (2,3)	2 (1,4)	5 (3,4)	1 (0,6)										1 (0,4)	9 (3,2)
Totaal Groningen: 2 centra		9 (7,8)	7 (5,9)	7 (5,3)	13 (10,0)	1 (0,6)	4 (2,0)	3 (2,6)	3 (1,7)	1 (0,2)	3 (2,0)	2 (1,2)	5 (4,5)			1 (0,4)	27 (16,0)
Leeuwarden 'Cammingha- buren'	1982	3 (1,6)	1 (0,9)	1 (0,6)	2 (1,2)		1 (0,5)	2 (1,4)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,7)		3 (1,6)			1 (0,6)	9 (5,6)
Noordwolde 'De Wissel'	1978	5 (3,0)	4 (2,5)	1 (0,8)	5 (4,6)						2 (1,2)		4 (3,8)				6 (3,7)
Totaal Friesland: 2 centra		8 (4,6)	5 (3,4)	2 (1,4)	7 (5,8)		1 (0,5)	2 (1,4)	1 (1,0)	1 (1,0)	3 (2,0)		7 (5,4)			1 (0,6)	15 (9,3)
Assen 'Noord'	1973	5 (4,5)	3 (2,4)	2 (2,0)	2 (1,7)	3 (3,0)					1 (0,6)		6 (4,2)			1 (0,5)	2 (1,1)
Assen 'Oost'	1974	4 (4,0)	5 (3,0)	3 (2,2)							1 (0,8)		5 (4,0)			1 (0,5)	3 (1,3)
Hoogeveen 'De Weide'	1973	4 (3,0)	4 (2,8)	1 (0,4)	2 (1,2)	3 (0,9)		1 (1,0)			1 (0,8)	2 (0,3)	1 (0,2)			4 (0,6)	6 (4,9)
Roden	1979	5 (5,0)	5 (3,5)	7 (4,5)	6 (4,0)	3 (2,1)	4 (2,8)			1 (1,0)	2 (1,5)		2 (1,5)			5 (3,8)	3 (0,6)
Totaal Drenthe: 4 centra		18 (16,5)	17 (11,7)	13 (9,1)	10 (6,9)	9 (6,0)	4 (2,8)	1 (1,0)	1 (1,0)	5 (3,7)	2 (0,3)	3 (1,7)	20 (14,0)			4 (1,9)	14 (7,9)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Enschede 'Veldpoort'	1973	8	4	1	4						1		6	5		
		(6,0)	(3,8)	(0,2)	(1,8)						(1,0)		(4,5)	(3,3)		
Enschede 'Wesselerbrink'	1977	4	3	9	2	2					1			4		1
		(4,0)	(2,7)	(4,6)	(1,0)	(0,2)					(1,0)			(3,7)		(0,5)
Enschede 'Noord'	1976	3	3	6	3	3				1		1	1	3	1	2
		(3,0)	(3,0)	(4,0)		(0,3)				(0,1)		(0,2)	(0,4)	(2,6)	(0,5)	(1,5)
Hengelo 'Hasseler Es'	1976	5	5	3	8	1			2	1	3		1	4	1	7
		(3,8)	(4,5)	(1,8)	(7,5)	(0,3)		(2,0)	(0,1)	(1,5)			(0,5)	(2,7)	(0,6)	(6,0)
Totaal Overijssel: 4 centra		20	15	19	14	6		2	2	2	5	1	8	16	2	10
		(16,8)	(14,0)	(10,6)	(10,3)	(0,8)		(2,0)	(0,2)	(3,5)	(0,2)	(0,2)	(5,4)	(12,3)	(1,1)	(8,5)
Almere Buiten 'Molenwiek'	1985	4	3	2	3	1	1	1	2	1				4		10
		(3,1)	(2,1)	(1,2)	(2,1)	(0,5)	(0,8)	(0,8)	(1,2)	(0,1)				(2,6)		(8,3)
Almere 'De Haak'	1976	5	7	1	5	2	7			1	3			4		21
		(3,5)	(2,9)	(0,8)	(3,8)		(1,0)	(5,2)		(0,1)	(1,6)			(2,6)		(7,4)
Almere Haven 'Oost'	1981	5	4	1	3	1	2			1	2			5		3
		(3,6)	(3,1)	(1,0)	(2,2)	(0,5)	(1,4)			(0,1)	(1,4)			(3,3)		(1,6)
Almere Haven 'West'	1982	5	4	1	4	2	2			1	1			4		2
		(3,3)	(2,2)	(0,8)	(2,8)	(1,0)	(1,3)			(0,1)	(0,5)			(3,4)		(1,0)
Almere 'De Schakel'	1981	4	2	2	3	1	1	2	2	1	2			5		21
		(3,4)	(1,4)	(1,0)	(2,5)	(0,5)	(0,4)	(1,6)	(1,6)	(0,1)	(1,0)			(3,2)		(13,1)
Almere 'De Spil'	1982	5	4	2	4	1	1	2		1	1			3		6
		(3,7)	(2,5)	(1,0)	(2,5)	(1,0)	(0,7)	(1,5)		(0,1)	(0,2)			(2,4)		(3,9)
Almere 'Waterwijk'	1984	4	4	2	3	1	1	3	1	1				5		13
		(3,2)	(2,8)	(1,2)	(2,8)	(0,5)	(0,7)	(2,4)	(0,8)	(0,1)				(3,6)		(7,7)
Almere 'De Boog'	1986	4	3	1	3	2	1	1	1	1				4		8
		(2,6)	(2,2)	(0,6)	(2,3)	(1,7)	(0,4)	(0,8)	(1,0)	(0,1)				(2,9)		(6,8)
Almere 'Driehoek'	1986	5	3	2	3	1	1	2	1	1				4		15
		(3,7)	(2,2)	(0,9)	(1,7)	(1,0)	(0,7)	(1,3)	(1,0)	(0,1)				(2,8)		(8,7)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Almere 'De Bouwmeester'	1986	4 (2,6)	2 (1,7)	1 (0,7)	3 (1,9)	1 (0,3)	1 (0,9)	1 (0,8)	2 (1,0)	1 (0,1)	1		3 (2,4)		7 (4,5)	
Almere 'De Opmaat'	1988	6 (4,1)	3 (2,9)	2 (1,0)	5 (2,7)	2 (2,0)	1 (0,8)	2 (1,5)	1 (1,0)	1 (0,1)	1		4 (3,3)		16 (10,6)	
Almere 'De Binder'	1990	4 (2,8)	2 (1,7)	1 (0,5)	2 (1,4)	2 (1,1)	1 (0,8)	1 (0,8)					3 (2,0)		3 (1,5)	
Almere 'De Notenkraaker'	1992	3 (1,8)	2 (1,6)	1 (0,5)	2 (1,4)	1 (0,5)	1 (0,6)						1 (1,0)		1 (0,2)	
Biddinghuizen	1968	2 (2,0)	2 (1,5)	1 (0,5)	2 (1,3)	1 (0,2)	1 (0,2)	1 (1,0)	1 (0,1)	1 (0,1)		1 (0,1)	2 (1,4)		2 (1,2)	
Dronten	1971	7 (4,0)	4 (3,3)	2 (1,4)	13 (7,9)	3 (1,8)	3 (1,8)	2 (2,0)	2 (2,0)	1 (0,1)	1 (0,6)		5 (2,6)		14 (9,2)	
Dronten-Zuid	1992	2 (2,0)	2 (1,6)	1 (0,5)			1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)				2 (1,6)		6 (5,0)	
Lelystad 'Botter'	1985	1 (1,0)	3 (2,1)	1 (0,6)	3 (3,0)	1 (0,6)		1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,2)			2 (1,6)		5 (4,2)	
Lelystad 'De Heelhoek' (voorheen 'Eerste Woonwijk')	1977	8 (8,0)	10 (7,8)	3 (2,3)	7 (6,3)	2 (1,3)		2 (2,0)	2 (0,6)	2 (0,6)	2 (1,6)	1 (1,0)	11 (5,0)		2 (2,0)	14 (10,9)
Lelystad-Haven	1983	2 (1,7)	2 (1,3)	1 (0,6)	1 (0,5)	2 (0,4)		1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,1)			3 (1,1)		1 (0,9)	
Lelystad 'Kempenaar'	1974	3 (3,0)	4 (3,1)	2 (1,5)	5 (4,4)	1 (0,2)		2 (2,0)	2 (0,5)	2 (1,6)			4 (2,2)		11 (7,2)	
Lelystad 'Gondel' (voorheen 'de Punter')	1981	2 (2,0)	3 (2,5)	1 (0,8)	5 (3,4)	1 (0,5)							4 (2,0)			
Lelystad 'Waterwijk'	1983	1 (0,8)	1 (1,0)	1 (0,9)	2 (1,0)			1 (0,1)		1 (0,1)			2 (1,2)		1 (0,3)	1 (0,2)
Lelystad 'Woud'	1982	3 (2,2)	5 (3,4)	2 (1,3)	3 (2,0)	2 (1,3)		1 (1,0)	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,5)		4 (2,3)		1 (0,7)	7 (5,2)
Lelystad 'Wijk vier'	1990	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,9)	4 (2,2)	1 (0,3)		1 (1,0)	1 (1,0)				2 (1,1)			

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Swifterbant 'De Schelp'	1976	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	1
		(2,0)	(1,0)	(0,6)	(1,4)	(0,1)	(1,0)	(0,1)	(0,5)	(1,4)	(1,0)					(1,0)
Zeevolde 'Pyramide'	1990	1	3	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
		(1,0)	(2,0)	(1,2)	(0,2)	(1,1)	(0,1)	(0,1)	(0,9)							
Totaal Flevoland: 26 centra																
		93	84	38	90	28	19	31	21	22	17	1	1	94	4	188
		(72,1)	(60,9)	(24,3)	(63,5)	(15,4)	(10,9)	(24,5)	(18,6)	(3,1)	(10,0)	(1,0)	(0,1)	(59,9)	(3,0)	(115,8)
Apeldoorn 'De Maten'																
	1973	4	3	2	6	2	2	2	2	1	1	1	1	4	4	15
		(4,0)	(3,0)	(1,0)	(5,8)	(2,0)	(2,0)	(2,0)	(0,5)	(0,5)	(0,5)	(0,2)	(3,5)	(12,6)		
Arnhem 'De Laar'																
	1978	4	5	4	3	1	1	1	1	1	1	1	4	4	3	3
		(4,0)	(3,5)	(2,1)	(2,5)	(0,1)	(0,1)	(0,6)	(0,6)	(0,6)	(0,6)	(2,6)	(0,5)			
Didam																
	1978	3	7	2	8	1	3	1	1	2	3	3	2	2	1	5
		(3,0)	(5,9)	(1,4)	(6,2)	(0,3)	(2,4)	(1,0)	(1,6)	(1,6)	(2,9)	(2,0)	(0,6)	(0,6)	(2,2)	
Ede 'Veldhuizen'																
	1980	7	7	4	8	3	4	2	2	1	1	1	5	5	10	10
		(5,0)	(5,4)	(2,4)	(5,3)	(0,3)	(2,2)	(1,5)	(1,0)	(1,0)	(1,0)	(3,3)	(9,1)			
Lobith 'Lobede'																
	1974	3	4	1	3	2	1	1	1	1	1	1	3	3	1	1
		(3,0)	(3,3)	(1,0)	(3,0)	(0,1)	(0,6)	(0,1)	(0,5)	(0,1)	(1,2)	(1,0)				
Malden 'De Kroonsteen'																
	1980	5	6	4	9	4	4	2	2	1	1	1	6	6	1	14
		(4,2)	(3,8)	(2,4)	(5,3)	(2,4)	(2,4)	(2,0)	(0,1)	(0,8)	(0,3)	(4,0)	(0,6)	(7,4)		
Nijmegen 'Hazenkamp'																
	1976	5	1	2	4	2	4	2	2	2	2	2	6	6	1	2
		(4,6)	(0,8)	(1,3)	(2,6)	(0,2)	(0,2)	(0,2)	(0,2)	(0,2)	(4,0)	(0,5)	(1,2)			
Nijmegen 'Lindenholt'																
	1977	4	5	4	4	3	3	1	1	1	1	4	4	4	1	3
		(3,2)	(3,6)	(2,9)	(3,0)	(1,6)	(3,1)	(0,6)	(1,1)							
Totaal Gelderland: 8 centra																
		35	38	23	45	10	12	3	6	4	6	2	7	34	4	53
		(31,0)	(29,3)	(14,5)	(33,7)	(2,4)	(7,6)	(3,0)	(5,5)	(0,4)	(4,0)	(0,2)	(4,5)	(23,7)	(2,3)	(35,1)
Achterveld 'De Heelkom'																
	1987	2	2	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	34
		(2,0)	(0,8)	(0,2)	(1,4)	(0,2)	(0,1)	(0,4)	(0,2)	(1,1)	(0,8)					
Amersfoort 'Zielhorst'																
	1990	3	4	1	3	1	1	1	1	2	2	2	2	2	4	4
		(3,0)	(2,7)	(1,0)	(3,0)	(1,0)	(1,0)	(0,5)	(1,0)	(1,6)	(3,5)					

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
De Bilt	1978	4	3	2			1			1	1	1	4		1	1
		(3,0)	(2,1)	(1,0)			(0,6)			(0,1)	(0,5)		(3,0)		(0,2)	(0,2)
Eist (U)	1975	2	2	1	4		1	1		1	1	1	1	2	1	2
		(2,0)	(1,0)	(0,4)	(1,3)		(1,0)	(1,0)		(0,1)	(0,5)		(0,2)	(2,0)	(0,3)	(2,0)
Maarn-Maarsbergen	1975	3	3	2	2		2			1	1	1	2	2	1	5
		(2,5)	(2,6)	(0,9)	(2,0)		(1,1)			(0,1)	(0,2)		(2,0)	(2,0)	(0,4)	(1,9)
Maarssebroek	1974	4	3	4	4	5	2		1	1	1		5	1	1	10
		(3,2)	(2,4)	(2,8)	(3,1)	(3,2)	(0,3)		(1,0)	(0,1)	(0,8)		(3,1)	(0,8)	(7,0)	(7,0)
Nieuwegein 'Fokkesteeg'	1981	3	5	2	3	2	1						2	3	2	2
		(2,0)	(3,5)	(1,0)	(2,4)	(2,0)	(0,8)						(0,8)	(1,6)		(0,6)
Nieuwegein 'Mondriaanlaan'	1977	5	5	2	6	3	2		2	3	1		7	1	1	11
		(4,8)	(4,0)	(1,0)	(5,5)	(3,0)	(1,5)		(2,0)	(1,8)	(0,1)		(4,1)	(0,1)	(8,5)	(8,5)
Nieuwegein 'De Roerdomp'	1984	4	7	2	4	3	2		2	1			4	1	10	10
		(2,8)	(4,3)	(1,0)	(3,2)	(0,1)	(1,3)		(1,0)	(0,6)			(2,7)	(0,6)	(4,4)	(4,4)
Rhenen	1970	8	8	2	8	2	3			1	1		2	5	2	2
		(5,0)	(7,0)	(1,5)	(5,5)	(0,4)	(2,1)			(0,1)	(0,8)		(1,0)	(4,0)	(1,0)	(1,0)
Soest-Zuid	1984	3	3	1						1	2		4		1	1
		(3,0)	(2,4)	(0,5)						(0,1)	(1,6)		(2,6)		(0,2)	(0,2)
Utrecht 'Lunetten'	1978	4	5	2	5	5		2	2	1	1		2	4	1	11
		(2,7)	(4,2)	(1,0)	(3,3)	(0,3)		(1,6)	(1,6)	(0,1)	(0,8)		(0,2)	(3,0)	(0,5)	(7,4)
Utrecht 'Kanaalstraat'	1981	6	5	3						1	1		1	7	1	2
		(5,2)	(3,8)	(2,1)						(0,2)	(0,8)		(0,1)	(4,6)	(0,8)	(1,2)
Utrecht 'Overvecht'	1982	3	4	2	2	3			1	1		2	1	2		
		(2,0)	(3,8)	(1,5)	(1,0)	(2,0)			(0,2)	(0,2)		(2,0)	(0,1)	(1,6)		
Zeist 'West'	1977	3	2	1	4	3		2					1		6	6
		(2,2)	(1,4)	(0,7)	(3,4)	(0,3)		(2,0)					(0,3)		(3,6)	(3,6)
Totaal Utrecht: 15 centra		57	61	30	49	26	15	5	8	10	14	4	13	55	6	71
		(45,4)	(46,0)	(16,6)	(35,1)	(11,3)	(9,9)	(4,6)	(5,6)	(1,2)	(8,8)	(2,6)	(3,9)	(37,0)	(3,1)	(42,3)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Alkmaar 'Daalmeer'	1984	4	5	1	5	3	1		1	1			1	5	1	13
		(3,5)	(3,5)	(0,8)	(3,1)	(0,3)	(0,1)		(1,0)	(0,1)			(0,5)	(3,5)	(0,8)	(8,1)
Alkmaar 'De Mare'	1979	3	6	2	7	1			1		1			5	1	10
		(3,0)	(4,0)	(1,0)	(4,2)	(0,1)			(1,0)		(0,4)			(2,7)	(0,6)	(6,6)
Alkmaar 'Huiswaard'	1977	4	3	1	4	1					1		3	3		1
		(3,0)	(2,8)	(0,5)	(2,1)	(0,1)					(1,0)		(2,3)			(0,4)
Alkmaar 'Oudorp'	1980	2	6	1	6	2	1	1	1	1	1		3	3		8
		(2,0)	(4,7)	(0,7)	(4,4)	(0,2)	(0,1)	(1,0)	(1,0)	(0,1)	(0,6)		(1,9)			(5,2)
Amsterdam 'Banne Buiksloot'	1977	4	2	1	2	1								3	1	2
		(2,1)	(1,4)	(1,0)	(1,2)	(0,2)								(2,0)	(0,4)	(0,4)
Amsterdam 'Gein'	1984	7	6	2	5				2		1		3	6	1	9
		(4,7)	(4,2)	(1,3)	(3,7)				(1,2)		(0,8)		(1,8)	(4,1)	(0,7)	(5,7)
Amsterdam 'Anna Sprengler-1972 str.' (voorheen Helmersstr.)	1972	3	1	1	2								2	2	2	2
		(1,8)	(0,8)	(0,8)	(1,5)								(0,4)	(1,6)		(0,2)
Amsterdam 'Holendrecht' (Nieuwlandhof)	1976	4	3	1	4										1	5
		(2,3)	(2,0)	(0,8)	(2,6)						1				(0,7)	(3,7)
Amsterdam 'Holendrecht' (Millingenhof) herstart	1987	5	3	1	3	4			2							11
		(2,7)	(3,0)	(0,8)	(2,3)	(0,9)			(2,0)							(7,5)
Amsterdam 'Houtrak'	1987	3	2	4	2	3	1						4	4	4	2
		(2,1)	(1,1)	(2,8)	(1,5)	(0,9)	(0,7)						(3,8)	(2,1)		(1,1)
Amsterdam 'Koempoelian'	1985	1	1	1		3				1		2	3		3	3
		(0,6)	(0,8)	(0,5)		(1,5)				(0,1)		(0,2)	(0,5)			(1,6)
Amsterdam 'Dirk v. Nimwegen'	1976	2	2	2	3									3	1	1
		(1,7)	(1,3)	(1,4)	(2,2)									(1,8)	(0,4)	(0,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.lv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Amsterdam 'Oostelijke Eilanden'	1986	3	2	1	3	3			1	1			4	2	2	2
		(1,4)	(1,2)	(0,5)	(2,0)	(1,5)			(0,1)	(0,1)			(1,9)	(1,5)	(0,4)	(0,3)
Amsterdam 'Nellestein'	1979	2	2	1	2		4	(2,0)		1	1		3	3	1	7
		(1,6)	(1,4)	(0,6)	(2,0)				(0,1)	(0,1)	(0,4)		(1,6)	(0,3)	(0,3)	(3,5)
Amsterdam 'Osdorp'	1974	3	2	2	3		2	(1,0)					2	4		1
		(2,3)	(1,3)	(1,0)	(2,6)								(0,8)	(2,1)		(1,0)
Amsterdam 'Reigersbos'	1982	5	3	2	5				2	1	1		5	5	1	10
		(3,3)	(2,4)	(1,3)	(3,1)				(1,0)		(0,8)		(3,2)	(0,5)	(0,5)	(5,7)
Amsterdam 'Staatsliedenbuurt'	1984	6	3	2	4	2							1	6	1	2
		(3,2)	(2,0)	(1,0)	(2,9)	(0,2)							(0,2)	(3,1)	(0,8)	(0,7)
Amsterdam Venserpolder 't Veen'	1983	2	2	1	2		1	(0,9)		1	1				1	3
		(1,4)	(1,4)	(0,6)	(1,1)						(0,4)				(0,3)	(2,3)
Amsterdam Venserpolder 'De Vliet'	1985	2	2	1	3	2			2	1	1				1	10
		(1,6)	(1,6)	(0,8)	(1,8)	(0,6)			(1,0)	(0,1)	(0,4)				(0,3)	(6,9)
Blaricum 'de Bijvanck'	1978	4	3	2	3	1	2	(1,7)		1			3	3		4
		(3,2)	(2,0)	(1,1)	(2,4)	(0,1)				(0,1)			(1,9)			(2,5)
Diemen Noord	1990	1	1	1	1	3			1				1	1	1	1
		(0,9)	(0,7)	(0,4)	(0,8)	(0,3)			(0,1)				(0,6)	(0,6)	(0,1)	(0,1)
Diemen Zuid	1978	4	3	1	4	3				1	1		3	3	1	1
		(2,8)	(2,5)	(0,9)	(2,8)	(0,3)				(0,1)	(0,5)		(2,3)	(0,4)	(0,4)	(0,6)
Haarlem 'Schalkwijk'	1975	5	3	2	1	3				1			1	7	1	
		(4,0)	(3,0)	(1,0)	(1,0)	(0,2)				(0,2)			(1,0)	(0,8)	(2,7)	(0,5)
Den Helder 'De Schooten'	1986	2	3	1	1	2	2	(1,3)	1	1	2		4	2	1	11
		(2,0)	(3,0)	(0,8)	(1,0)	(0,1)			(1,0)	(0,1)	(2,0)		(1,6)	(1,0)	(0,5)	(6,6)
Den Helder 'Koegras'	1986	3	5	1			2	(1,7)		1	1		2	2	1	4
		(2,0)	(4,3)	(0,8)						(0,1)	(0,6)		(0,2)	(1,0)	(0,4)	(0,4)
Hoofddorp 'Overbos'	1983	4	4	1	3								6	6	1	1
		(2,8)	(3,7)	(1,0)	(2,1)								(3,1)	(0,6)	(0,6)	(0,5)
Hoorn 'Kersenboogerd'	1982	4	3	2	4	3			1	1			2	6	1	11
		(3,2)	(2,4)	(1,2)	(2,9)	(0,2)			(1,0)	(0,1)			(0,3)	(3,5)	(0,6)	(5,4)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Hoorn 'Risdam'	1978	5 (3,3)	3 (2,0)	1 (1,0)	2 (2,0)	3 (0,3)			1 (0,1)				5 (2,3)		2 (0,8)	
Huizen 'Bovenmaat'	1984	3 (1,8)	4 (2,7)	2 (1,2)	2 (1,4)	5 (0,3)							4 (1,8)			
Huizen 'Huizermaat'	1975	6 (4,2)	5 (3,6)	2 (1,6)	5 (3,7)	5 (0,3)		2 (1,5)			1 (1,0)		6 (3,6)		12 (7,4)	
Koog a.d. Zaan 'Westzijenveld'	1976	4 (3,0)	3 (2,8)	1 (1,0)	4 (3,2)	2 (0,1)			1 (0,1)				5 (3,0)		5 (0,6)	
Marken 'Het Buurthuis'	voor 1970	2 (1,0)	2 (0,7)	1 (0,2)	3 (0,9)		1 (0,2)						1 (0,9)		1 (0,2)	
Oostzaan 'De Kolk'	1977	3 (3,0)	3 (2,4)	1 (0,7)	4 (2,8)	1 (0,1)	1 (1,0)	2 (1,5)			1 (0,7)		3 (2,4)		10 (5,4)	
Purmerend 'Overlander'	1982	5 (3,8)	2 (1,6)	1 (0,8)	4 (3,2)	3 (0,3)		2 (1,6)		1 (0,1)	2 (1,6)		6 (3,9)		11 (5,8)	
Purmerend 'Landauer'	1984	4 (2,7)	2 (1,8)	2 (1,0)	4 (2,8)	3 (0,3)					1 (0,7)		4 (2,9)		7 (4,7)	
Purmerend 'Molentocht'	1990	2 (1,5)	2 (1,8)	1 (0,6)	2 (1,5)	1 (0,1)		1 (1,0)					3 (2,2)		4 (3,0)	
Velsen 'Veiserbroek'	1988	3 (2,2)	3 (2,3)	1 (0,2)		3 (1,8)	1 (0,2)	3 (0,9)	1 (1,0)	1 (0,1)			2 (1,8)		1 (0,6)	4 (4,0)
Totaal N. Holland: 39 centra		129 (91,7)	110 (84,2)	52 (33,7)	112 (78,8)	66 (10,7)	8 (4,4)	17 (10,4)	22 (16,9)	16 (1,7)	18 (12,5)	3 (1,2)	35 (14,6)	123 (74,6)	25 (12,8)	191 (109,5)

Ameide	1988	2 (2,0)	1 (1,0)	1 (0,7)	2 (1,6)	2 (0,9)			1 (0,1)		1 (0,5)		1 (0,1)		6 (1,6)	
Capelle a.d. IJssel 'Oostgaarde'	1980	5 (4,7)	5 (4,1)	3 (2,0)	8 (5,7)	1 (0,2)	2 (2,0)	1 (1,0)			1 (0,8)		3 (2,0)		5 (4,2)	3 (2,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vri	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Capelle a.d. IJssel 'Het Kruispunt'	1980	3 (2,9)	7 (6,1)	3 (2,3)	1 (0,2)	5 (2,9)			1 (1,0)	2 (1,6)				4 (2,8)	2 (1,5)	
Delft 'Pootstraat'	1988	2 (1,2)	4 (3,8)	1 (0,3)	3 (0,2)	3 (2,4)				1 (1,0)			1 (0,3)	1 (0,8)		
Delft 'Tanthof'	1981	4 (2,4)	5 (4,0)	2 (2,0)	2 (1,8)	4 (2,4)		1 (1,0)						3 (2,2)	1 (0,6)	15 (8,6)
Gouda 'Bloemendaal'	1976	4 (4,0)	7 (5,0)	2 (1,3)	6 (4,6)	4 (0,4)		3 (2,1)		1 (0,8)				5 (3,3)	25 (12,4)	
Gouda 'Zilverzorg Govenelle'	1992	3 (1,8)	2 (1,3)	1 (0,6)	1 (0,5)	4 (0,4)		1 (1,0)						2 (1,8)	1 (0,4)	6 (3,8)
's-Gravenhage 'Houtwijk'	1981	2 (1,2)	5 (4,4)	1 (1,0)	1 (0,8)	3 (0,1)		2 (1,4)		1 (1,0)				2 (1,4)	1 (0,7)	7 (5,5)
's-Gravenhage 'Nieuw Waldeck'	1979	2 (1,5)	3 (2,2)	2 (1,0)	3 (1,9)				1 (0,1)	1 (0,8)			1 (0,6)	2 (1,6)	1 (0,3)	1 (0,5)
's-Gravenhage 'Nieuw Schilderswijk'	1983	3 (2,2)	6 (4,8)	1 (1,0)	3 (2,2)	4 (0,2)		1 (1,0)		1 (0,1)	1 (1,0)		2 (1,0)	3 (1,7)	1 (0,7)	5 (3,2)
Krimpen a.d. IJssel	1974	13 (10,8)	7 (5,8)	6 (3,9)	1 (0,2)	5 (3,3)				3 (1,9)			5 (1,5)	10 (7,2)	3 (2,4)	
Leiden 'Merenwijk'	1975	6 (3,5)	6 (4,6)	2 (0,6)	5 (4,0)	8 (0,8)		1 (1,0)			1 (0,8)		1 (0,4)	6 (3,4)	1 (0,5)	4 (2,0)
Leiden 'Stevenshof'	1984	3 (1,8)	2 (1,5)	2 (0,4)	3 (2,0)	7 (0,7)	1 (0,1)		1 (1,0)				7 (2,7)	4 (1,8)	1 (0,5)	8 (4,7)
Leiderdorp	1970	3 (2,7)	4 (4,0)	2 (1,6)					1 (0,1)	1 (0,5)				4 (3,0)	1 (0,2)	
Noordwijk 'Wantveld'	1976	6 (4,8)	4 (4,0)	2 (1,3)	4 (4,0)					1 (1,0)				5 (5,5)	1 (0,8)	7 (2,7)
Rotterdam 'Bloemhof- Hillesluis'	1990	2 (1,6)	2 (1,6)	1 (0,4)										3 (2,0)	1 (0,4)	1 (0,5)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Rotterdam 'Boomgaards- hoek'	1984	3 (2,0)	3 (2,4)	1 (0,5)	2 (1,8)	2 (0,2)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	2 (0,8)	1 (0,5)	1 (0,5)	1 (0,5)	5 (4,0)
Rotterdam 'Beverwaard'	1982	7 (5,0)	5 (4,0)	2 (1,2)	6 (4,4)		2 (1,5)		1 (0,8)				7 (5,1)	1 (0,9)	1 (0,9)	12 (9,0)
Rotterdam 'De Esch'	1988	2 (1,7)	2 (1,7)	1 (0,5)	5 (1,8)		1 (1,0)					1 (0,1)	1 (1,0)	1 (0,9)	2 (0,9)	
Rotterdam 'Feyenoord'	1973	4 (2,5)	5 (4,2)	3 (2,2)				1 (0,5)				4 (1,8)	3 (2,0)	3 (2,0)		
Rotterdam 'Hoogvliet'	1979	2 (2,0)	1 (0,6)	1 (0,6)	2 (1,2)							2 (1,6)	2 (1,6)			
Rotterdam 'Katendrecht'	1981	2 (1,3)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,8)							2 (1,0)	2 (1,0)		2 (0,4)	
Rotterdam 'Mathenesser- laan 309'	1976	7 (5,0)	5 (4,5)	3 (1,5)	5 (3,4)	4 (0,6)						7 (6,0)	1 (0,5)	1 (0,5)	1 (1,0)	
Rotterdam 'Ommoord'	1972	7 (6,0)	4 (4,0)	3 (1,8)	5 (4,2)							6 (4,4)	2 (1,0)	2 (1,0)	5 (2,6)	
Rotterdam 'Oude Westen en Cool'	1984	4 (4,0)	11 (8,9)	4 (2,9)	2 (2,0)	3 (0,1)	3 (3,0)		1 (0,6)			9 (5,3)	8 (4,5)	1 (0,8)	1 (0,8)	11 (7,6)
Rotterdam 'Randweg'	1974	5 (3,8)	3 (2,0)	2 (1,0)	3 (1,8)				1 (0,4)			6 (4,0)	6 (4,0)	1 (0,6)	1 (0,6)	
Rotterdam 'Zevenkamp'	1984	4 (3,5)	3 (2,4)	2 (0,9)	3 (3,0)	3 (0,2)	3 (3,0)		1 (0,1)			4 (3,1)	4 (3,1)	1 (0,6)	1 (0,6)	11 (9,1)
Spijkensisse 'De Akkers'	1983	4 (4,0)	3 (2,4)	1 (1,0)	5 (4,0)		3 (2,3)		2 (1,3)			1 (0,4)	8 (5,0)	1 (0,8)	1 (0,8)	16 (11,2)
Stolwijk	1967	2 (2,0)	2 (2,0)	1 (0,3)	2 (1,5)				1 (0,5)			1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	4 (1,2)	
Wassenaar	1972	4 (4,0)	3 (2,8)	4 (3,3)		3 (2,4)	3 (2,4)		1 (1,0)			6 (3,4)	6 (3,4)	1 (1,0)	1 (1,0)	4 (0,7)
Zoetermeer 'Seghwaert'	1980	5 (4,0)	6 (5,6)	2 (1,6)		3 (2,7)	2 (2,0)		2 (1,5)			3 (2,1)	3 (2,1)	3 (2,1)	17 (9,6)	

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vri	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Zoetermeer 'De Leyens'	1981	2	4	2				1	2	1	1		2	2		6
		(2,0)	(3,0)	(1,6)				(1,0)	(0,1)	(0,4)			(2,0)	(2,0)		(5,1)
Zoetermeer 'Meerzicht'	1972	4	5	3	7		3	2	2	2			6	6		9
		(4,0)	(4,3)	(2,0)	(6,1)		(2,3)	(2,0)		(1,8)			(4,0)	(4,0)		(7,2)
Zoetermeer 'Noordhove'	1987	3	2	1	3	2	1	2	2				3	3		6
		(1,9)	(1,8)	(0,6)	(1,5)	(0,1)	(0,5)	(1,0)	(1,3)				(2,0)	(2,0)		(3,6)
Zoetermeer 'Rokkeveen-Oost'	1990	3	3	1	4	1	2	2	2				3	3	2	14
		(2,0)	(2,4)	(0,5)	(2,6)	(0,1)	(1,0)	(2,0)					(2,2)	(2,2)	(2,0)	(8,8)
Zwammerdam	1975	4	2	2	2			2	2	1	1		2	2	1	1
		(2,0)	(1,0)	(0,6)	(1,5)			(0,1)	(0,1)	(0,8)			(1,6)	(1,6)	(0,2)	(0,2)
Totaal Z. Holland: 37 centra	1977	141	143	72	95	51	30	16	27	12	31	0	40	134	21	220
		(111,8)	(119,2)	(46,0)	(70,7)	(4,7)	(20,5)	(13,7)	(21,7)	(3,2)	(24,1)	(0,0)	(17,5)	(100,2)	(13,3)	(134,0)

Berghem	1977	3	3	1	7		1				1		2	2	1	
		(2,7)	(2,0)	(0,8)	(2,4)		(1,0)				(0,8)		(1,1)	(1,1)	(0,1)	
Boxtel 'De Vier Kwartieren'	1977	5	3	3		2	2				2		1	5		2
		(4,5)	(3,0)	(2,5)		(0,2)	(2,0)				(1,0)		(0,3)	(3,8)		(1,2)
Eindhoven 'Achtse Barrier'	1988	2	4	2	5	4		2	1				2	2		9
		(2,0)	(3,7)	(2,0)	(2,7)	(0,1)		(1,6)	(1,0)				(2,0)	(2,0)		(6,3)
Eindhoven 'Kastelenplein'	1982	6	5	2							2		3	3		2
		(4,7)	(3,8)	(1,8)							(1,8)		(3,0)	(3,0)		(0,6)
Eindhoven 'Tongelre'	1973	4	4	4							1		4	4		1
		(3,0)	(2,8)	(3,5)							(0,8)		(3,0)	(3,0)		(0,2)
Eindhoven 'Stratum'	1988	5	4	4						1	1		5	5		
		(4,2)	(3,0)	(3,1)						(0,1)	(1,0)		(4,1)	(4,1)		
Eindhoven 'Strijp'	1987	6	4	6	3					1			4	4		1
		(3,5)	(3,5)	(5,3)	(2,5)					(0,2)			(3,5)	(3,5)		(0,5)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Geldrop 'Coevering'	1979	2	1	1	4	1	1	2			1		2	3		3
		(2,0)	(1,0)	(1,0)	(3,0)	(0,2)	(0,2)	(2,0)			(1,0)		(0,4)	(2,2)		(2,2)
's-Hertogenbosch 'Maaspoort'	1983	2	3	3		2	2			1				2	1	
		(2,0)	(2,5)	(1,5)		(0,2)	(2,0)			(0,1)				(0,9)	(0,2)	
's-Hertogenbosch 'Noord'	1980	6	9	5							4		4	4	1	4
		(5,9)	(6,2)	(3,8)							(2,3)			(3,1)	(0,5)	(1,5)
's-Hertogenbosch 'Samen Beter'	1992*	3	2	2	4	2							1	3	1	4
		(2,0)	(2,0)	(1,0)	(2,0)	(1,0)							(0,4)	(1,4)	(0,4)	(1,0)
Oss 'D'n Iemhof'	1977	3	2	3			3			1	1			4	1	1
		(2,0)	(1,7)	(2,3)			(2,3)			(0,1)	(0,8)			(1,7)	(0,5)	(0,6)
Oss 'Ussen'	1981	2	4	4	7	6	2			1	1			2	2	2
		(2,0)	(2,2)	(3,3)	(4,4)	(0,6)	(1,7)			(0,1)	(0,8)			(2,0)		(1,3)
Teteringen	1979	2	1	1	3	3	1		1					2	2	2
		(2,2)	(1,0)	(0,5)	(1,6)	(0,3)	(0,1)		(1,0)		(2,0)			(1,0)		(1,1)
Veldhoven 'Heikant'	1981	3	3	1	3	3							4	4	1	1
		(2,4)	(2,2)	(0,8)	(2,1)	(0,1)								(2,4)	(0,5)	(0,1)
Totaal N. Brabant: 15 centra		54	52	42	36	23	12	4	2	4	16	0	4	49	6	32
		(45,1)	(40,4)	(33,2)	(20,7)	(2,7)	(9,3)	(3,6)	(2,0)	(0,6)	(12,3)	(0,0)	(1,1)	(35,2)	(2,2)	(16,6)

* Jaar waarin de drie kerndisciplines HA, WV en MW onder één dak kwamen

Berg en Terblijt	1980	3	2	2	2	1		2			1					9
		(2,4)	(1,5)	(0,5)	(1,5)	(0,1)		(1,7)			(0,2)					(6,5)
Bocholtz 'Weizijns Medisch Centrum'	1990	2	2	2		1	2	1			1		1	3	1	2
		(2,0)	(1,8)	(1,5)		(0,1)	(1,0)	(0,4)			(0,7)		(0,1)	(2,0)	(0,3)	(0,7)
Heer	1977	3	2	2										3		
		(2,0)	(1,0)	(1,0)										(2,4)		
Hoensbroek	1970	6	5	2		1				1	2		1	6	1	5
		(6,0)	(3,8)	(1,8)		(1,0)				(0,1)	(1,5)		(0,3)	(5,0)	(0,8)	(2,3)
Kerkrade 'De Maar'	1976	4	2	1		3				1	1		3	3	1	6
		(2,9)	(2,0)	(0,7)		(0,3)				(0,1)	(0,8)			(2,4)	(0,2)	(3,0)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
															st.	pers
Maastricht 'Dr. van Kleef'	1976	5	2	1							1			3		
		(2,7)	(1,6)	(1,0)							(0,5)			(3,0)		
Maastricht 'De Hofhoek'	1977	3	2	2						1	2		3	2	1	
		(1,7)	(1,1)	(1,1)						(0,1)	(1,0)		(0,2)	(1,5)	(0,2)	(0,2)
Neerbeek	1975	4	1	3	2	2		3	1	1				4	11	
		(2,7)	(1,0)	(1,2)	(2,0)	(0,2)		(2,2)	(0,8)	(0,2)				(2,8)	(8,2)	
Schinveld 'Agewater'	1979	2	2	1	3	2	2	1	1	1	2		1	3	1	11
		(2,0)	(2,0)	(1,0)	(2,2)	(0,2)	(1,4)	(1,0)	(1,0)	(0,1)	(1,0)		(0,2)	(2,0)	(0,5)	(5,3)
Sittard	1976	3	3	2		1				1				3	1	
		(3,0)	(3,0)	(1,0)		(0,1)				(0,1)				(2,5)	(0,3)	
Venlo 'Withuis'	1973	6	4	1						1	2	1		6	2	4
		(3,9)	(3,8)	(0,8)						(0,1)	(1,5)	(0,2)		(4,3)	(1,1)	(0,8)
Venray 'Landweert'	1982	1	3	1	1	2	1						1	2		
		(1,0)	(1,5)	(0,5)	(0,7)	(0,1)	(0,5)						(0,4)	(1,1)		
Totaal Limburg: 12 centra		42	30	20	8	12	6	7	2	7	12	1	7	38	6	50
		(32,3)	(24,1)	(12,1)	(6,4)	(2,0)	(3,0)	(5,3)	(1,8)	(0,8)	(7,2)	(0,2)	(1,2)	(29,0)	(2,9)	(27,3)

Nederland: totaal 161 centra	606	562	318	479	232	111	88	95	80	130	14	120	575	80	871
	(475,1)	(439,1)	(206,8)	(341,9)	(56,5)	(70,9)	(69,1)	(78,8)	(13,4)	(90,1)	(5,7)	(51,2)	(395,8)	(43,6)	(522,3)

